ЛЕНИН ЙЎЛИДАН—КОММУНИЗМ САРИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 77 (8067).

23 апрель шанба 1983 йил

Баҳоси 3 тийин.

КРЕМЛДА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС

Давримизнинг революцион байроғи бўлиб қолган барҳаёт Ленин таълимоти бутун дунё халқларига тинчлик ва тараққиёт келтирмоқда.

Марксизм-ленинизм жаҳон пролетариатининг, империализмга қарши курашаётган, янги ҳаёт барпо этаётган барча кишиларнинг музаффар қуроли бўлиб келди, шундай бўлиб қолмоқда ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолаверади.

Мамлакатимиз В. И. Ленин туғилган куннинг 113 йиллигини юксак сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати жўш урган вазиятда кутиб олмоқда. Совет кишилари КПСС XXVI съезди белгилаб берган режаларни амалга ошира бориб, Ильичнинг барҳаёт асарларидан илҳомланмоқдалар. Бугунги кунда бизлар дунёни революцион қайта ўзгартиришда халқнинг ҳал қилувчи роли тўғрисидаги ленинча ғояга алоҳида эътибор билан мурожаат қиламиз.

22 апрель куни Кремлнинг Съездлар саройида В. И. Ленин туғилган куннинг 113 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлди. Москва шаҳри ва областининг ишлаб чиқариш илғорлари, КПСС ветеранлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, фан ва маданият арбоблари, совет Қуролли Кучларининг жангчилари бу ерга йиғилдилар. Чет эл дипломатлари, чет эллик меҳмонлар ҳозир бўлдилар.

Соат 17. Тантанали мажлис қатнашчилари **Ю. В. Андропов, Г. А. Алиев, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. Я. Пельше, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков, Н. И. Рижков** ўртоқларни ўринларидан туриб, гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Президиумда Сурия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Х. Багдаш, Чили Коммунистик партиясининг Бош секретари Л. Корвалан, Ирландия Коммунистик партиясининг Бош секретари М. О'риордан, Панама халқ партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Р. Д. Соуса ҳам бор эди.

СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Раисларининг ўринбосарлари, СССР Олий Совети палаталарининг раислари, СССР министрлари, КПСС Москва шаҳар ва область комитетларининг секретарлари, Ленин партияси ветеранлари, саноат, қишлоқ хўжалигининг машҳур меҳнаткашлари, таниқли олимлар, адабиёт ва санъат арбоблари, ҳарбий бошлиқлар жамоат ташкилотларининг вакилари ҳам бу ерда ўтирибдилар.

Тантанали мажлисни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари **В. В. Гришин** очди.

Кремлнинг Съездлар саройи гумбазлари остида Совет Иттифоқи гимни тантанавор янгради.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари **М. С. Горбачев** «Ленинизм —ҳаётбахш ижодий таълимот, ҳаракат учун ҳақиқий қўлланмадир» деган мавзуда доклад қилди.

Доклад зўр эътибор билан тингланди ва бир неча бор давомли қарсаклар билан бўлиниб турди.

Тантанали мажлис қатнашчилари «Интернационал»ни ўринларидан туриб илҳом билан куйлайдилар.

Сўнгра катта байрам концерти қўйиб берилди.

(ТАСС).

УЛУҒ ДОҲИЙ НОМИ БИЛАН

Жаҳон пролетариатининг йўлбошчиси Владимир Ильич Ленин абадул-абад совет халқининг улуғ ва доно устози, барча бунёдкорлик ишларининг илҳомчиси бўлиб қолади. Унинг барҳаёт таълимоти Коммунистик партия ва Совет давлати фаолиятининг, энг адолатли жамият қуриш, партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг тарихий қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқларида баён этилган вазифаларни бажариш йўлида мамлакат меҳнаткашлари эришаётган барча муваффақиятларнинг асосидир.

22 апрель куни Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилиш В. И. Ленин туғилган куннинг 113 йиллигига бағишланди. Республика пойтахти ва Тошкент области ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, партия ветеранлари, партия, совет, жамоат ташкилотларининг намояндалари, фан ва маданият арбоблари, Совет Қуролли Кучларининг жангчилари В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройининг байрамона безатилган залига йиғилдилар. Тантанали йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров очди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан йиғилишнинг фахрий президиумига сайланди.

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахоновга доклад қилиш учун сўз берилади. Докладчи совет кишилари муваффақиятли амалга ошираётган улуғ Ленин ғояларининг тантанаси ҳақида, жаҳон пролетариати доҳийсининг ажойиб йўл-йўриқлари коммунизм қурувчиларининг шонли ишларида, озодлик ва социал адолат учун курашаётган чет мамлакатлар халқларининг ғалабаларида ўз ифодасини топаётганлиги тўғрисида гапирди.

Экономика барча тармоқларини, шаклан миллий, мазмун социалистик маданиятни ривожлантиришда Ўзбекистон меҳнаткашлари эришаётган ажойиб ютуқлар Ильич васиятларининг реал тимсолидир. Республика фахрланса арзийдиган ҳамма ютуқлар Октябрь ғалабаларининг, Коммунистик партия ленинча доно миллий сиёсатининг, мамлакат барча халқлари ва биринчи навбатда қардош рус халқи беғараз ёрдамининг натижасидир. Ўзбекистон ССР тенглар ичида тенг бўлиб, бошқа республикалар билан ягона сафда ёркин келажак сари комил ишонч билан одим ташламоқда. Ўзбекистон меҳнаткашлари барча совет халқи билан биргаликда бундан буён ҳам ҳар бир ишда Ильич васиятларига амал қилишга, Коммунистик партия ишига содиқ бўлиб қолишга, ўз сафларини партия Марказий Комитети теварагида яна ҳам маҳкамроқ жипслаштиришга азму-қарор бергандирлар. Улар партиянинг халқ фаровонлигини ошириш, ер юзида тинчликни сақлаб қолиш тўғрисидаги тинимсиз ғамхўрлигига жавобан коммунистик қурилишда янгидан-янги ғалабаларга эришишга шайдирлар.

Тантанали йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Н. М. Маҳмудова, Л. Н. Мелкумов иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

АБАДИЙ БАРҲАЁТ ИНСОН

Совет кишилари ва бутун тараққийпарвар инсониятнинг Коммунистик партия ва жаҳонда биринчи Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Ленинга меҳру муҳаббати чексиздир. Дунё халқлари Ильич туғилган куннинг 113 йиллигини нишонлаётган кунда Ўзбекистон пойтахти ва Тошкент областининг ҳамма чеккаларидан меҳнаткашлар вакиллари Ленин номидаги майдонга келдилар.

Жаҳон пролетариати доҳийсининг ҳайкали пойига гуллар қўйилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг ҳарбий кенгаши номидан, Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети, шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети номидан, шаҳар корхоналари ва ташкилотлари коллективлари номидан гуллар қўйилди.

Гуллар қўйилиши тантанали маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлари қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида «Карл Маркс ва ҳозирги замон — тинчлик ва тараққиёт учун кураш» мавзуида Берлинда ўтказилган халқаро илмий конференцияда КПСС делегациясининг иши тўғрисидаги ахборотни тинглади. Конференция марксизм-ленинизм назарияси ҳаётийлигининг, шу назариянинг амалдаги ифодаси сифатида реал социализм ролининг, социализм билан тинчлик учун кураш ўртасидаги мустаҳкам алоқанинг, коммунистик ҳаракат ҳамда миллий ва социал озодлик йўлидаги турли ҳаракатларнинг интернационал бирдамлиги муҳимлигининг ёрқин намойиши бўлганлиги таъкидланди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари биринчи секретарларининг шу йил 18 апрелда бўлиб ўтган кенгашида ўртага қўйилган вазифаларни амалга ошириш юзасидан мамлакат қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг бир қанча масалаларини кўриб чиқди. Шу йил ҳосил йиғим терими, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ем-хашак тайёрлашни таъминлаш ҳамда 1983—1984 йилги мавсумда чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш юзасидан қўшимча тадбирлар маъқулланди.

Қишлоқ хўжалик машиналарининг баъзи турларини ишлаб чиқарувчи қувватларни вужудга келтиришни жадаллаштириш ҳамда 1984—1985 йилларда Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлигининг корхоналарида шундай машиналар ишлаб чиқаришни кўпайтириш тадбирлари белгиланди. Қишлоқ умумий таълим мактаблари ва ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг меҳнат таълимини, тарбиясини, касб танлашини яхшилаш, уларни битириб чиқувчи ёшларни қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида мустаҳкам жойлаштириш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида 1983—1985 йилларда ва 1990 йилгача бўлган даврда Забайкалье ҳамда Узоқ Шарқ районларида ёқилғи-энергетика базасини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси СССР Министрлар Советининг Ленин комсомоли номли автомобиль заводида енгил автомобилнинг янги моделини ва автомобилсозлик соҳасидаги илғор ютуқлар негизида унинг модификацияларини ишлаб чиқарадиган корхонани барпо этиш тўғрисидаги таклифларини маъқуллади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида мамлакат ички ҳаёти ва ташқи сиёсатига доир бошқа баъзи масалалар ҳам кўриб чиқилди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БЮРОСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг навбатдаги мажлисида қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва Озиқ-овқат программасини амалга ошириш соҳасида иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари биринчи секретарларининг КПСС Марказий Комитетида бўлиб ўтган кенгаши якунлари тўғрисидаги ахборотни тинглади ҳамда республика партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг шу кенгашда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифаларини муҳокама қилди. Бюро область, шаҳар ва район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш, дон, пахта, мева ва сабзавот ялпи ҳосилини кўпайтириш, чорва моллар туёғини ва паррандани кўпайтириш ҳамда маҳсулдорлигини ошириш юзасидан амалий тадбирларни турмушга тадбиқ этишни топширди.

Бюро республика партия ташкилотининг «Меҳнаткашларнинг ижтимоий ва ишлаб чиқариш активлигини ривожлантиришда, интизомни мустаҳкамлашда ва иш услубини такомиллаштиришда бошланғич партия ташкилотларининг ролини ошириш тўғрисидаги» Бутуниттифоқ илмий-амалий конференцияси тавсияларидан келиб чиқадиган вазифаларини муҳокама қилди ва бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни янада яхшилашга, уларнинг иш услубини такомиллаштиришга қаратилган тадбирларни тасдиқлади.

Бюро КПСС XXVI съезди қарорларини қандай бажараётганлиги ҳақида Бухоро область партия комитетининг ҳисоботини муҳокама қилди ва Бухоро область партия ташкилоти зиммасига КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг талаблари асосида ташкилотчилик ва сиёсий ишни активлаштириш, халқ хўжалигини комплекс ривожлантиришга раҳбарликни кучайтириш мажбуриятини юклади.

Тошкент шаҳар Ленин район партия ташкилотининг коммунистлари КПСС Устави талабларига қандай риоя қилаётганликлари кўриб чиқилди. Бюро ана шу район партия ташкилоти фаолиятидаги камчилик ва нуқсонларни кўрсатиб ўтди ҳамда уларни тезроқ бартараф этишни район партия комитетидан талаб этди.

Бюро Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети умумий ва ташкилий партиявий иш бўлимларининг ҳужжатлар сонини янада камайтириш тўғрисидаги таклифларини муҳокама қилди.

Бюро Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг пахтани қабул қилиш ва унга ҳақ тўлашнинг янги шартларига ўтиш ва пахта сифатини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги қарори лойиҳасини маъқуллади.

Хоразм областидаги Янгибозор районида шу номдаги асаларичилик совхозини ташкил этиш тўғрисида Хоразм область партия комитети билан область ижроия комитетининг ҳамда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг таклифи қабул қилинди.

Бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилиб, шу масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул этилди.

ЛЕНИНИЗМ—ҲАЁТБАХШ ИЖОДИЙ ТАЪЛИМОТ, ҲАРАКАТ УЧУН ҲАҚИҚИЙ ҚЎЛЛАНМАДИР

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 113 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНИБ МОСКВАДА ЎТКАЗИЛГАН ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСДА

ўртоқ М. С. ГОРБАЧЕВ доклади

Ўртоқлар!

22 апрель куни номи дунёни революцион янгилаш рамзи бўлиб қолган, таълимоти илғор инсониятнинг онгига тобора сингиб бораётган, жаҳоншумул тарихий кўламлардаги ижтимоий амалиётда мужассамлашаётган инсон — Владимир Ильич Ленин туғилган кун сифатида тарихдан жой олди.

Биз ҳаммамиз учун азиз бўлган шу санани нишонлар эканмиз, мутафаккир ва революционер Ленинга, йўлбошчи ва устоз Ленинга, Октябрь илҳомчиси, партиямиз билан давлатимизнинг бунёдкори Ленинга нисбатан ўзимизнинг чексиз иззатҳурматимиз ва меҳр-муҳаббатимизни қайта-қайта изҳор этамиз.

Назариётчининг даҳоси ва пролетар курашчисининг букилмас матонати Ленин сиймосида мислсиз уйғунлашиб кетди. Ишчилар синфининг манфаатларини чуқур тушуниш ҳамда стратег ва тактик сифатидаги буюк донишмандлик; тафаккурнинг дадил парвози ва айни моментга баҳо беришда энг қатъий реализм; меҳнаткашлар тарихий ижодиётининг битмас-туганмас эканлигига астойдил ишонч ва халқ орасидан истеъдодли ташкилотчиларни топа билиш маҳорати унинг ўзига хос фазилатлари эди. Омма билан ғоят қалин алоқа Ленинга унинг кайфиятлари ва орзу-умидларини сезгирлик билан пайқаб олишига, революцион кураш ва социалистик қурилишнинг ғоят мураккаб саволларига тўғри жавобларни топишига имкон берар эди.

Ленин — унинг шогирдлари ва издошлари учун сўнмас намунадир. У ҳамиша биз билан биргадир. Биз қуйидаги самимий сўзларни зўр ифтиҳор туйғуси билан такрорлаймиз: «Ленин ҳамма тириклардан тирик ҳар қачон, у биз учун билим, қурол ва қудрат».

Бу йил Маркс вафот этганига юз йил тўлди. Замон Маркс таълимотига мислсиз ғалабалар келтирди. Ҳозирги давр — инсоният ҳаётида энг кескин бурилиш —эски, эксплуататорлик жамиятидан янги, социалистик жамият сари бурилиш даври марксизм учун тантанали давр бўлди. Карл Маркс таълимотининг тарихий тақдири айни шундай бўлганлигида Владимир Ильич Лениннинг роли мислсиз буюкдир. Владимир Ильич Ленин марксизмни ревизионистик бузишлардан ҳимоя қилди ва уни янги, юқори поғонага кўтарди.

Ленин билан Маркс турли вақтларда яшаб, ижод қилдилар. Аммо тарих уларнинг номларини мангу боғлади. Ғоявий ўхшашлик, ҳаёт мақсадининг бирлиги ва бутун дунё ишчилар синфи, меҳнаткашларини социал озод қилиш иши учун курашдаги муштараклик уларни бир-бири билан боғлади.

Жаҳоншумул тарихий тажриба шуни яққол кўрсатдики, марксизм-ленинизм — яхлит ажралмас таълимотдир, ленинизм эса битмас-туганмас ҳаётий куч-қувватга эга бўлган ҳозирги замон марксизмидир. Тарих ленинизмнинг ҳаққонийлигини тасдиқлаб, уни «ағдариб ташламоқчи бўлганлар»га ва унинг «мунаққидлари»га ўз ҳукмини ҳам чиқарди. Ленинни Марксга, Марксни эса Ленинга қарама-қарши қилиб қўйиш, яхлит революцион таълимотни ажратиш йўлидаги барча уринишлар беҳуда бўлиб чиқди. Ленинизм «маҳаллий чекланган» у «эскириб қолган» деган кўпдан-кўп ҳар хил концепция ва доктриналар биринкетин пайдо бўлди ва йўқ бўлиб кетаверди. Ленин ғоялари эса яшамоқда ва ғалаба қозонмоқда.

Революцион назариянинг ҳаётбахш кучи унинг ҳаққонийлигида, ижодий моҳиятида, ижтимоий тажриба таъсири остида тобора ривожланиш қобилиятига эга эканлигидадир. Лениннинг ўзи марксизм догма эмас, балки ҳаракат учун қўлланмадир, деб тинимсиз таъкидлар эди. Худди шунингдек ленинизм ҳам догмалар ва тайёр йўл-йўриқлар йиғиндиси эмас, балки диалектик фикрлаш ва анализ қилиш, воқеликни революцион ўзгартириш назарияси ва методидир.

Бугунги ленинизм илмий ҳақиқатлар ва революцион фикрлар системасигина эмас, бу — XX асрда ўзгариб кетган дунёнинг ўзи: ер юзидаги аҳолининг учдан бир қисми учун реал воқелик бўлиб қолган социализмдир; бу — инсониятнинг социал ва миллий озодлик йўлидаги ҳаракатидир. Ижтимоий тараққиёт енгилмас бўлиб, бу жараён марксизм-ленинизм очган қонунларга биноан давом этмоқда.

Ленинизм — СССРда социалистик ва коммунистик жамият қурилиши байроғи, партия сиёсатининг асосидир. Ҳозир бепоён Ватанимизда КПСС XXVI съезди режаларини бажариш борасида катта ва қизғин иш давом этмоқда. Партия билан халқ мамлакат олдида турган ғоят катта бунёдкорлик вазифаларини муваффақиятли ҳал этишга азму қарор бергандирлар.

Совет кишилари, барча миллатлар ва элатлар Ленин партияси, унинг Марказий Комитети теварагида маҳкам жипслашганликлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги байрами вақтида ёрқин намоён бўлди. Марказий Комитет ноябрь Пленумининг қарорларини бутун халқ қўллаб-қувватлаганлиги жамиятимизнинг бирлигини алоҳида куч билан кўрсатди. Халқимиз Ю. В. Андроповнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари лавозимига сайланганлигини якдиллик билан маъқуллаб кутиб олди.

Совет кишилари ана шу қарорларни партия ленинча йўлининг, унинг ички ва ташқи сиёсатининг изчил давоми деб билмоқдалар. Меҳнаткашлар давлат ва хўжалик органларининг ишини яхшилаш, интизом ва тартибни мустаҳкамлаш, кадрларнинг масъулиятини ошириш, қонунларга қатъий риоя этиш, мамлакатнинг иқтисодий потенциалини янада кўпайтириш Совет Иттифоқи, иттифоқчиларимиз ва дўстларимиз хавфсизлиги манфаатларини пухта таъминлаш борасида Сиёсий бюро кўраётган тадбирларни тўла-тўкис маъқулламоқдалар ва қўллаб-қувватламоқдалар, бу тадбирларни совет кишиси бахт-саодати тўғрисида, социалистик Ватанни ҳар томонлама равнақ топтириш, ер юзида тинчликни сақлаб қолиш тўғрисида партия қилаётган тинимсиз ғамхўрликнинг ифодаси деб билмоқдалар.

Биз Октябрдан кейин босиб ўтилган йўлга назар ташлаб, бугунги ишларимизни Ленин ғояларига доимо қиёс қилиб шуни тўла асос билан айтамизки, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси улуғ Ленин таълимоти ҳамда васиятларини комил ишонч ва шараф билан амалга ошириб келмоқда.

ЭКОНОМИКАНИ ИНТЕНСИВ РИВОЖЛАНТИРИШ УЧУН, МИЛЛИОНЛАРНИНГ СЕРУНУМ МЕҲНАТИ УЧУН

Ўртоқлар! Социализм ва коммунизм қурилиши тўғрисидаги фан —Ленин таълимотининг чўққисидир. Ленин К. Маркс билан Ф. Энгельснинг эксплуататор синфлар ҳукмронлиги ағдариб ташланган тақдирдагина хўжаликнинг социалистик системаси қарор топади, деган энг асосий хулосасига таяниб, ишчилар синфи сиёсий ҳокимиятни курашиб қўлга олмасдан, мулкка нисбатан революцион тўнтариш қилмасдан туриб социализмга ўтиш мумкин, деган фанга зид, марксизмга қарши концепцияларни фош қилди ва рад этди. Ленин марксизмнинг янги жамият тўғрисидаги қоидаларини ижодий ривожлантириб, мамлакатимизда социализм қуриш планини ишлаб чиқди.

Ленин амалда ўзининг сиёсий васияти бўлиб қолган сўнгги мақолалари ва хатларини айтиб туриб ёздирган пайтдан буён орадан 60 йил вақт ўтди. Ана шу мақолалар ва хатларда социализм ва коммунизмга нисбатан кенг назарий ҳамда сиёсий фикрлар янги ҳаёт қурилиши йўлидаги дастлабки реал қадамлар тажрибасини ўзига сингдирган эди. Ленин ана шу мақолалари ва хатларида Совет давлати фаолиятининг энг муҳим соҳаларини қамраб оладиган иқтисодий ва ташкилий муносабатлар кенг тармоғини йўлга қўйишга доир амалий ҳаракатлар программасини ривожлантирди.

Ленин башоратининг қудрати ва илмий теранлиги кишини ҳайратда қолдиради. Бусиз ҳам қолоқ мамлакат империалистик уруш, сўнгра эса гражданлар уруши ва чет эл интервенцияси сабабли ҳаддан ташқари хонавайрон бўлган, жаҳон буржуазияси ҳарбий куч билан ўз мақсадига эриша олмай ёш Советлар республикасини иқтисодий қамал билан бўғиб турган оғир бир даврда Ленин социалистик истиқбол йўлини равшан кўрсатиб берди.

Ҳаммадан кўра Ленин социализм қурилишининг дастлабки муваффақиятларидан қувониб, улар билан фахрланиб айни вақтда камчиликлар ва зиддиятларни дадиллик билан очиб ташлаб, уларга сергаклик билан баҳо берар, ана шу камчиликлар ва зиддиятларни бартараф этиш ва енгиб ўтиш юзасидан пухта ўйланган чораларни таклиф этар эди. У иқтисодий ва социал вазифаларни ҳал этишда шошмашошарлик қилишдан огоҳлантирар, экономикада содир бўлаётган жараёнларнинг моҳиятини чуқур англашга, барча ижобий ва салбий жиҳатларни билиб, шу асосда ғайрат билан бехато ҳаракат қилишга даъват этар эди.

Бизнинг мамлакатимиз улуғ Ленин васиятларини бажара бориб, тарихан қисқа муддат ичида социал тараққиётнинг юксак марраларига чиқиб олди. Коммунистик партия раҳбарлик қилаётган халқнинг меҳнати ва истеъдоди билан энг илғор жамият—қудратли экономикага, замонавий фан ва маданиятга, чинакам халқ ҳокимиятига ва инсонпарвар турмуш тарзига эга бўлган жамият яратилди.

Лениннинг назарий мероси ривожланган социалистик жамиятни такомиллаштириш борасида партия ишидаги бебаҳо бойликдир. Объектив иқтисодий қонунларнинг талабларини жуда тўлиқ ҳисобга олиш, планлаштириш ва хўжалик ҳисоб-китоби, товар-пул муомаласидан, моддий ва маънавий омиллардан моҳирлик билан фойдаланиш тўғрисидаги ленинча қоидалар бугунги кунда ҳам партиянинг халқ хўжалигига раҳбарлик қилиш фаолиятида тўғри компас бўлиб хизмат қилмоқда. Экономика проблемаларини ишлаб чиқишга, хўжалик ва маданий қурилиш амалий вазифаларини ҳал этишга ленинча ёндашув—барча кадрларимиз учун ажойиб мактабдир.

КПСС ижтимоий жараёнларни анализ қилишнинг ленинча методига асосланиб. XXVI съездда мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 80-йилларга мўлжалланган асосий йўналишларини ишлаб чиқди.

(Давоми иккинчи бетда).

ЛЕНИНИЗМ — ҲАЁТБАХШ ИЖОДИЙ ТАЪЛИМОТ, ҲАРАКАТ УЧУН ҲАҚИҚИЙ ҚЎЛЛАНМАДИР

(Боши биринчи бетда).

Партия марксизм-ленинизмнинг мустаҳкам принципларига асосланиб коллектив ижодиёт жараёнида тажрибани илмий жиҳатдан умумлаштиради, ўзининг назарий меросини янги қоидалар ва хулосалар билан муттасил бойитиб боради. Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг «Карл Маркс таълимоти ва СССРда социалистик қурилишнинг баъзи масалалари» сарлавҳали мақоласида мамлакат ҳаёти ҳозирги босқичининг хусусиятлари, жорий вазифалар ва келгусидаги вазифаларнинг характери атрофлича кўриб чиқилган. Ижодий руҳ билан суғорилган бу мақола экономикани, социалистик демократияни, ижтимоий муносабатларнинг бутун системасини такомиллаштиришнинг энг асосий проблемаларини чуқур, реалистик тарзда очиб беради.

Беш йилликнинг биринчи ярми тугамоқда. Уни амалга оширишда талайгина муваффақиятларга эришилди. Мамлакатнинг иқтисодий қудрати ўсди, унинг мудофаа қобилияти мустаҳкамланди, халқнинг моддий ва маданий турмуш даражаси ошди. Шу билан бирга партия ҳал этилмаган проблемаларни ҳам кўриб турибди. Беш йиллик дастлабки йилларининг барча топшириқлари ҳам бажарилди, деб бўлмайди. Бу гап ишлаб чиқаришнинг айрим миқдор кўрсаткичларига ҳам, шунингдек унинг самарадорлигига ҳам тааллуқлидир. КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленумида булар ҳақида камчиликларга нисбатан ленинча принципиаллик ва муросасизлик билан гапириб ўтилди. Олға томон ҳаракатимизни жадаллаштириш йўллари ва методларини сабот билан қидириб топиш — мазкур Пленум қарорларининг умумий мазмунидир.

Мамлакат меҳнаткашлари Пленумнинг янада уюшқоқлик билан унумли ишлайлик, интизом ва тартибни мустаҳкамлайлик деган даъватига амалий ишлар билан жавоб қайтариб, 1983 йилги планни бажариш учун курашда ишларнинг дуруст бошланишини таъминладилар. Саноат ишлаб чиқариши суръатлари ошди. Ўтган йилнинг биринчи кварталига нисбатан саноат маҳсулоти 4,7 процент, меҳнат унумдорлиги эса 3,9 процент кўпайди. Сут ва гўшт харид қилиш анча ошди. Темир йўл транспортида иш яхшилана бошлади. Совет кишилари ленинча Коммунистик шанбаликни зарбдор меҳнат билан нишонладилар.

Вазифа эришилган натижаларни мустаҳкамлашдан, муваффақиятларни оширишдан, шу йилги планларни тўла ва ошириб бажаришдан иборатдир. Бугунги кунда партия ҳар бир меҳнат коллективи, ҳар бир министрлик, ҳар бир область, ўлка, республика олдига шу вазифаларни қўймоқда. План топшириқлари ишлаб чиқариш умумий ҳажми юзасидангина эмас, шу билан бирга натура ҳолидаги кўрсаткичлар, кооперация асосида маҳсулот етказиб бериш, меҳнат унумдорлиги, маҳсулот таннархини арзонлаштириш ва унинг сифатини яхшилаш юзасидан ҳам бажарилиши жуда муҳимдир. Бу — халқ хўжалигини мутаносиб равишда ривожлантиришнинг, жамоат эҳтиёжларини тўлароқ қондиришнинг сўзсиз шартидир.

КПССнинг жорий вазифалари ҳамиша стратегик вазифалар билан уйғунлашиб кетади, ривожланишимизнинг асосий йўналишларини тўғри белгилаб беради. Лениннинг фикрича, деҳқончиликни ҳам қайта ташкил этишга қодир бўлган йирик машина саноати социализмнинг бирдан-бир моддий негизи бўлиши мумкин. Оғир индустрияни ривожлантириш барча иқтисодий ҳамда социал вазифаларни ҳал этишнинг сўзсиз шарти бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Партия XXVI съезди бу масалани айни шундай, ленинчасига кўриб чиқди.

Хўш, шу масалада нима биринчи ўринга қўйилмоқда? Бу — ижтимоий ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантириш асоси бўлмиш машинасозликни жадал ривожлантириш ва унинг даражасини ошириш, замонавий технологияларни қўлланиш, буюмларнинг сифатини яхшилашдир. Ватанимиз машинасозлигининг ютуқлари шак-шубҳасиздир. Лекин айни вақтда шу нарса сир эмаски, кўпгина илмий кашфиётлар ва конструкторлик ечимлари кўплаб ресурсларни тежаши ва халқ хўжалигида самаралар бериши мумкинлигига қарамай, улар бугунги кунда шу тармоқ айрим бўғинларининг қолоқлиги сабабли жорий этилмай қолмоқда. Шу боисдан машинасозликни илдам ва ҳар томонлама ўстириш, ишлаб чиқарилаётган машиналар ва асбоб-ускуналарни анча яхшилаш оғир индустрияни ривожлантиришнинг халқ хўжалиги барча тармоқларидаги асосий фондларни кенгайтириш ва тубдан янгилашда унинг ўзгартирувчилик ролини кучайтиришнинг бош йўли бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда.

СССРнинг узоқ истиқболга мўлжалланган ва яқинда қабул қилинган энергетика программасини амалга ошириш, халқ хўжалигини ёқилғи — энергетика ва хом ашё ресурслари, металл ва бошқа конструкция материаллари билан таъминлаш, химияни ривожлантириш, капитал қурилишдаги ишларни яхшилаш принципиал аҳамиятга эга.

Аграр назария ва аграр сиёсат масалалари Ленин фаолиятида муҳим ўрин олган эди. Ленин меҳнаткаш деҳқонлар билан мустаҳкам иттифоқ бўлмай туриб пролетариатнинг сиёсий ғалабасини, жуда кўп майда хўжаликларнинг йирик ижтимоий хўжалик юритиш йўлига ўтмай туриб янги жамият қурилишини, аграр секторни ривожлантирмай туриб социалистик экономикани тасаввур қилмаган эди. У қишлоқда туб ўзгартишларга доир масалаларни Октябрдан кейинги асарларида ғоят пухта ишлаб чиқди. СССРда социализм қурилиши умумий планининг таркибий қисми бўлган ленинча кооператив план деҳқонларга социализм сари бирдан-бир тўғри йўлни кўрсатиб берди. Ана шу буюк планнинг амалга оширилиши, мамлакатимизда колхоз тузумининг вужудга келтирилиши — ленинизмнинг, партия аграр сиёсатининг тарихий ютуғидир.

Лениннинг аграр масалага доир қоидалари бугунги кунда ҳам катта аҳамиятга эгадир. Бу қоидалар партиянинг қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчи кучларини юксалтиришга, қишлоқда социал иқтисодий муносабатларни такомиллаштиришга қаратилган фаолиятининг илмий пойдеворидир. Партиямиз XXVI съездининг, бундан илгари КПСС Марказий Комитети 1965 йил март Пленуми каби Марказий Комитетнинг 1982 йил май Пленуми қарорларида ҳам бу нарса ўз ифодасини топди.

Бундан бир йил аввал қабул қилинган СССР Озиқ-овқат программаси мамлакатнинг мустаҳкам озиқ-овқат фонди ва етук социализм шароитида қишлоқни ҳар томонлама тараққий эттириш тўғрисидаги ленинча ғояларнинг мужассам ифодасидир. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ана шу программани бажаришни ўзининг сира кечиктирилмайдиган энг муҳим вазифаси деб билмоқдалар.

Бу йил қишлоқ хўжалигида катта ўзгаришлар рўй беради. Марказий Комитет май Пленуми ишлаб чиққан тадбирлар — социал-иқтисодий, техникавий, ташкилий тадбирлар тўла ҳажмда амалга оширилмоқда. Бу тадбирлар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини тез ўстиришга кўмаклашиши керак. Колхозлар, совхозлар ва бошқа тармоқлар корхоналарининг куч-ғайратларини бирлаштирувчи янги тўла ҳуқуқли демократик бошқарув органлари шунга хизмат қилиши лозим. Давлатга сотиладиган маҳсулот учун белгиланган янги харид нархлари ва уларга устама ҳақлар мана шунга қаратилгандир. Уй-жой ва маданий-маиший қурилиш кўламлари анча кенгаймоқда. Демак, қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш шароити яхшиланади, кадрлар қишлоқда яна ҳам мустаҳкам ўрнашиб қоладилар.

Барча совет кишиларининг энг асосий манфаатларига тааллуқли Озиқ-овқат программаси ҳақиқатан ҳам умумхалқ иши сифатида амалга оширилаётганлиги жуда муҳимдир. Шаҳарларда ва аввало катта-катта саноат марказларида агросаноат комплекси буюртмаларини муддатида бажариш учун кенг ҳаракат авж олиб кетди. КПСС Марказий Комитети бу ватанпарварлик ташаббусини қизғин маъқуллайди ва қаҳрамон ишчилар синфимиз, саноат, қурилиш, транспорт меҳнаткашлари СССР Озиқ-овқат программасини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонч билдиради.

Лекин шу нарса мутлақо равшанки, озиқ-овқат проблемасини тезроқ ҳал этиш учун асосий масъулият қишлоқ хўжалиги ва у билан боғлиқ тармоқлар ходимларининг зиммасига тушади. Бутун агросаноат комплекси замонавий саноат негизига ўтказилаётган, механизациялаш, химиялаш ва мелиорациялаш кўламлари кенгайиб бораётган, хўжалик юритишнинг янги механизми жорий этилаётган ҳозирги пайтда ноқулай об-ҳаво шароитининг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига таъсирини камайтириш, унинг барқарорлиги ва самарадорлигини ошириш учун реал шарт-шароит вужудга келтирилмоқда.

Марказий Комитет масалани шу тахлитда қўймоқда: май Пленуми қишлоқ учун белгилаган ҳамма нарса — капитал маблағлар, техника, химия воситалари, бошқа моддий ресурслар сўзсиз етказиб берилиши керак. Айни вақтда ўртоқ Ю. В. Андроповнинг КПСС Марказий Комитетида ўтказилган кенгашдаги нутқида таъкидланганидек, ҳозирда мавжуд моддий-техника базасидан, шунингдек давлат янгидан ажратган ғоят катта маблағлар ва ресурслардан фойдаланишни қатъиян яхшилаш учун колхозлар, совхозлар, агросаноат комплексидаги барча корхоналар ходимларининг жавобгарлигини ошириш керак. Об-ҳавони ва объектив сабаблар деб аталмиш сабабларни камроқ рўкач қилайлик, ерда кўпроқ тартиб, машиналар, ўғитлардан, суғориладиган майдонлардан, ем-хашаклардан, молиявий ресурслардан, ишлаб чиқаришнинг барча резервларидан фойдаланишда қатъиян ва омилкорлик кўпроқ бўлсин. Далаларнинг ҳосилдорлигини ва фермаларнинг маҳсулдорлигини ошириш тўғрисида кун сайин кўпроқ конкрет ғамхўрлик қилиб турилиши керак. Бугунги кунда биз учун ҳаммадан кўра кўпроқ шу нарса зарур.

Ўртоқлар! Планларимизда марказий ўринни эгаллаб турган Озиқ-овқат программасининг амалга оширилиши халқ фаровонлигини юксалтириш билан боғлиқ барча вазифаларни батамом ҳал этмайди, албатта. Бу вазифаларни ҳал этиш аҳолига моллар ишлаб чиқариш ва унга хизмат кўрсатиш билан шуғулланувчи тармоқларнинг бутун комплексига кўпроқ эътибор беришни тақозо этади. Бу нарса партиянинг бутун ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш асосида халқ хўжалигини совет кишиларининг ғоят хилма-хил талаб-эҳтиёжларини қондириш сари тобора чуқурроқ буриб юборишга қаратилган йўл-йўриғидан келиб чиқади. Бу йўл-йўриқ эса изчиллик ва сабот билан амалга оширилаверади.

Эндиликда давлат қудратли иқтисодий ва илмий-техникавий потенциалга таяниб қишлоқ хўжалигигагина эмас, шу билан бирга енгил саноатга, химия тармоқларига, савдога, уй-жой шароитини яхшилаш ва маиший хизмат кўрсатишга ҳам тобора кўпроқ маблағ сарфламоқда.

Амалда бу шуни билдирадики, ижтимоий ишлаб чиқаришда оғир индустрияни янада тараққий эттиришни таъминлашга қодир бўлган структурани шакллантириш, мустаҳкам озиқ-овқат базасини ва бевосита аҳолининг истеъмолига қаратилган юксак даражада ривожланган тармоқлар комплексини вужудга келтириш жараёни давом этмоқда. Бу ҳол ривожланган социализм экономикасининг объектив талабларига мос келади, ишлаб чиқариш воситаларини тайёрлашнинг муайян ва пировард мақсадлари тўғрисидаги масаланинг ленинча талқин этилишига мувофиқ бўлиб тушади.

Маълумки, ўн биринчи беш йилликда ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқаришга нисбатан истеъмол буюмларини ишлаб чиқаришни илдам ўстириш кўзда тутилган. Жорий планларда шу йўлга амал қилинмоқда ва у ўз натижаларини бермоқда. Шу билан бирга бунда ҳали барча имкониятлардан тўлиқ фойдаланилган, барча резервлар ҳам ишга туширилган деб бўлмайди. Бунга яна шуни илова қилиш керакки, эндиликда аҳоли молларга ва хизматларга баҳо беришда ёндашаётган сифат мезони ва харид қобилияти бўлган талаб-эҳтиёж ошиб кетди. Бир қанча молларнинг савдода йўқлиги, кўпгина буюмларнинг сифати пастлиги истеъмолчиларнинг талайгина эътирозларига сабаб бўлмоқда.

Марказий Комитет Сиёсий бюроси ва СССР Министрлар Совети буни ҳисобга олмоқда. Ҳозир халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш уларнинг хилларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш юзасидан бир талай қўшимча тадбирлар ишлаб чиқилган. Министрликлар ва идоралар, маҳаллий партия ва совет органлари шундай моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш билан яна ҳам серғайрат ва амалий равишда шуғулланишлари, енгил саноат, химия саноати, савдо-сотиқда, маиший хизмат соҳасида капитал маблағларни яхшироқ ўзлаштиришлари, уларнинг техника билан қайта қуролланишини жадаллаштиришлари, меҳнаткашларнинг кундалик эҳтиёжларини яна ҳам тўлароқ қондириш учун барча зарур ишларни қилишлари лозим.

Ўртоқлар! Шу қадар кенг кўламдаги ишлаб чиқариш ва социал-иқтисодий вазифаларни айни бир вақтда ҳал этиш даставвал ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлашни тақозо қилади. Партия буни экономикани жўшқин ўстиришнинг асосий манбаи деб билмоқда.

Ишлаб чиқаришни интенсив юритиш — ҳар бир иш жойида, ҳар бир корхонада, халқ хўжалигининг барча тармоқларида, хуллас «умуммиллий кўламда» меҳнат унумдорлигини ошириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиш демакдир. Мамлакат ғоят катта ишлаб чиқариш потенциалига эга бўлган бугунги кунда ундан тўла-тўкис фойдаланиш, одамлар меҳнатинигина эмас, шу билан бирга буюмлар меҳнатини, яъни станоклар ва машиналарда, хом ашё ва материалларда мужассамлашган меҳнатни ҳам тежаш муҳимдир. Фақат шундай қилгандагина реал самарага эришиш мумкин, чунки юксак меҳнат унумдорлиги фойдаланилаётган ресурсларни иқтисод қилишни ҳам билдиради. Маҳсулот қийматини камайтирмасдан туриб меҳнат унумдорлигини ошириш башарти буни умумий ҳодиса деб олинадиган бўлса, — бемаъниликдир, деган эди Ленин.

Совет экономикасининг, қардош социалистик мамлакатлар экономикасининг ғалабаларига меҳнат унумдорлигининг тез суръатлар билан ўсаётганлиги асос бўлмоқда. Бизнинг келгусидаги муваффақиятларимизни ҳам худди шундай юксак суръатлар ҳал қилувчи даражада белгилаб беради. Марказий Комитетнинг ноябрь Пленуми халқ хўжалигида меҳнат унумдорлигини жадал ўстириш тўғрисидаги масалани ғоят ўткир қилиб қўйганлигининг боиси ҳам мана шундадир.

Бунга эришмоқ, эришганда ҳам жуда яқин вақт ичида эришмоқ учун ҳамма жойда мавжуд имкониятлар ва резервлардан тўлиқроқ фойдаланиш, фан-техника тараққиёти ютуқларини янада ғайрат билан жорий этиш, ишлаб чиқаришни бошқаришга, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашга янгича ёндашувларни қидириб топиш керак. Меҳнат фаолиятини илғор усулда ташкил этиш ва моддий рағбатлантиришнинг Шчекино методи, саноатда, қурилишда меҳнатни ташкил этишнинг бригада формаси, қишлоқда коллектив пудрат каби формалари кейинги йилларда меҳнаткашларнинг ўз ташаббуси билан вужудга келган бу қимматли ташаббусларни КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети маъқуллаган, амалда кенг жорий этишга тавсия қилингандир. Корхоналар ва тармоқларнинг раҳбарлари, партия, совет органлари ва касаба союз ташкилотлари бу ишнинг аҳамиятини тушуниб, илғорлар тажрибасини ўзлаштиришни хўжалик юритиш нормаси деб билишлари муҳимдир.

Мураккаб қимматли машина-ускуналар билан бирга ҳозирги ишлаб чиқаришда, меҳнат характерининг ўзи экономикада инсон омили деб аталаётган ҳамма нарсага: ходимларнинг маданий-техникавий савиясига, профессионал маҳоратига, ижодкорлиги ва интизомига нисбатан беқиёс юксак талаблар қўймоқда. Бусиз меҳнат унумдорлигини ҳам, маҳсулот сифатини ҳам ошириб бўлмайди.

Ишлаб чиқариш ёки хизмат кўрсатиш соҳасида, ҳар қандай иш жойида инсоннинг виждонан ишламаслиги эртами кеч барибир жамоат манфаатларигагина эмас, шу билан бирга унинг ўз манфаатларига ҳам таъсир қилади, сифатсиз мол ва хизмат тарзида яна ўзига қайтади. Интизомни мустаҳкамлаш — ҳар бир кишининг иши. Бу иш ҳаммага, ҳар қандай меҳнаткашга, ҳеч қандай истисносиз ҳар қандай лавозимдаги раҳбарга тааллуқлидир.

Экономиканинг умумий тараққиёти, социалистик демократизмнинг янги формаларини ривожлантириш меҳнат коллективлари фаолиятини активлаштириш билан чамбарчас боғланган. Ҳозир мамлакатда меҳнат коллективлари ва уларнинг корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришдаги ролини ошириш тўғрисида СССР Қонуни лойиҳаси муҳокама қилинмоқда. Бунда шу Қонуннинг зарурлиги ва фойдали эканлиги ҳамма жойда таъкидланмоқда. Бу қонун ишлаб чиқаришни бошқаришда меҳнаткашларни тобора кенгроқ қатнаштириш тўғрисидаги ленинча ғояларни ривожлантириб, катта сиёсий, социал-иқтисодий ва тарбиявий аҳамиятга эга бўлади.

Бу нарса бошланғич партия ташкилотларининг янги вазифаларини ҳам белгилаб беради. Бошланғич партия ташкилотлари меҳнат коллективларининг авангардида бормоқдалар ва уларнинг жанговарлиги ҳамда активлиги нақадар юқори, ишлаб чиқаришдаги ишларнинг аҳволи учун, коллективнинг бутун фаолияти учун коммунистларнинг шахсий масъулияти нақадар чуқур бўлса, улар ўзларининг омманинг сиёсий ўзаги, ташкилотчиси ва тарбиячиси ролини шу қадар муваффақиятли бажаради.

Партиянинг ижтимоий меҳнат унумдорлигини ва экономика самарадорлигини бутун чоралар билан юксалтиришга қаратилган йўли халқ хўжалигини бошқаришни яхшилашни кўзда тутади. Бу соҳада муайян қадамлар қўйилмоқда. Аммо ўртоқ Ю. В. Андропов уқтириб ўтганидек, «...хўжалик механизмини бошқариш форма ва методларини такомиллаштириш ҳамда қайта қуришга қаратилган ишимиз совет жамиятини моддий-техникавий, социал, маънавий ривожлантиришда эришилган даража қўяётган талаблардан орқада қолмоқда».

КПСС Марказий Комитети хўжалик механизмини такомиллаштиришнинг асосий йўналишларини белгилаб берди. Эндиликда марказий ва маҳаллий умумиқтисодий ҳамда хўжалик органларида, илмий ташкилотларда ва корхоналарда хўжалик механизми самарадорлигини оширишга қаратилган конкрет таклифлар ишлаб чиқилмоқда. Бу ишдан кузатилган мақсад шундай тадбирларни топишдан иборатки, уларни амалга ошириш фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, ресурсларни тежаш учун курашни кучайтириш, серунум меҳнатни яна ҳам таъсирчан рағбатлантириш имконини берсин. Бу айниқса бошқаришнинг марказий планлаштириш билан корхоналар, маҳаллий органларнинг хўжалик мустақиллигини, уларнинг ташаббускорлиги ва омилкорлигини жамият олдидаги иқтисодий масъулияти билан энг мақбул тарзда қўшиб олиб борилишини белгилаш каби муҳим масаласига тааллуқлидир.

Ҳамиша бўлганидек, бунда ҳам Ленин мероси, унинг демократик централизм тўғрисидаги таълимоти каби мустаҳкам таянч бор. Ленин яхлит бир бутун бўлган социализм экономикасини ташкил этишнинг асоси сифатида централизмни ўзига хос илмий эътиқод ва сиёсий эҳтирос билан изчил ҳимоя қилиб келди. Айни вақтда у жойларда ижод ва ташаббускорликка кенг имконият яратиб беришга даъват қилган эди. «...Бизнинг... вазифамиз, — деган эди Ленин, — жойларда ҳар ерда туртки бериш, зўр ташаббус ва зўр мустақиллик ва ўта жасорат кўрсатишдан иборатдир...»

Ўртоқлар! Экономикани ривожлантиришдаги ҳар бир янги босқич социал синфий ва миллий муносабатларда, бутун сиёсий устқурмада чуқур ўзгаришларга қонуниятли равишда сабаб бўлади, жамият маънавий потенциалини кўпайтиришни, фан ва маориф, адабиёт ва санъатни ривожлантиришни қудратли даражада рағбатлантиради. Синфлар ва социал группаларнинг бир-бирига тобора кўпроқ яқинлашуви, социал турмушнинг барча соҳалари интернационаллашуви, СССР халқларининг қардошларча дўстлиги мустаҳкамланиши, социалистик демократиянинг такомиллашуви — ривожланган социализмнинг ҳозирги босқичи юзага келтираётган катта-катта ўзгаришларнинг ёрқин қирраларидир. Совет халқи — қаҳрамон халқ, меҳнаткаш халқ, ижодкор халқ социал ва ғоявий-сиёсий жипслигининг тобора мустаҳкамланиши ана шу катта ўзгаришларнинг умумий якунидир.

Мамлакат қизғин иш мароми билан яшамоқда. Ҳар кун бизга меҳнат ютуқлари тўғрисида хушхабарлар келтириб турибди. Янги ташаббуслар пайдо бўлмоқда. Москваликлар бутуниттифоқ мусобақасида пешқадамлик қилмоқдалар. Пойтахт меҳнаткашлари ҳамиша фидокорона, чинакам қаҳрамонона меҳнат намунаси, тимсоли бўлиб келмоқдалар. Москва корхоналарининг «Меҳнатга яраша шон-шараф» шиори остида интизомни мустаҳкамлаш борасидаги ватанпарварлик ташаббуси бутун мамлакатда қўллаб-қувватланди.

Омманинг мана шу активлиги, социалистик мусобақанинг кенг қулоч ёзганлиги, миллионларнинг серунум меҳнати — беш йиллик учинчи йили халқ хўжалик планини муваффақиятли бажаришнинг, олға томон шитоб билан қиладиган ҳаракатимизнинг гаровидир.

ОММА БИЛАН АЛОҚАНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК, ИШНИНГ ФОРМА ВА МЕТОДЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРАЙЛИК

Ўртоқлар! Социализм меҳнаткашларнинг ўз иши, миллионларнинг жонли ижодидир. Халқнинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги ғоят юксалганлиги, социализм тақдири учун омманинг чуқур манфаатдорлиги — жамиятимиз тараққиётини қудратли тезлаштирувчи кучдир. Ленин Совет ҳокимиятининг дастлабки кунларидан бошлабоқ ғоявий, маънавий жиҳатдан ҳаммадан ҳам қудратлироқ эканлигимизни ифтихор билан таъкидлаган эди. «Бу амалда синаб кўрилган бир хол, — деган эди у, — буни сўз билан эмас, амалий ишлар билан исбот этилади. Бу бир марта исбот этиб берилди, агар тарих маълум бир зайлда орқасига қайтса, бу исботланиб берилар, исботланганда ҳам бир неча марта исботланар эди».

Тарих ҳақиқатан ҳам буни бир неча марта исботлаб берди. Социализмнинг ғоявий-маънавий кучи тарихнинг ғоят шиддатли чорраҳаларида синовдан ўтди. Индустрлаштириш ва коллективлаштириш йилларида, Улуғ Ватан урушининг шиддатли имтиҳонларида ва урушдан кейинги тикланиш йилларида шундай синовлардан ўтди. Социалистик қурилишнинг ҳозирги босқичида эндиликда ҳам ғояларга содиқлик, юксак онглилик совет жамиятининг буюк бойлиги бўлиб қолмоқда.

Синфий жанглар ва бунёдкорлик меҳнати суронларида партия билан халқнинг бирлиги вужудга келиб, мустаҳкамланди ва тобланди. Партия ўзини халқдан ташқарида тасаввур қилолмайди, халқ эса Ленин партияси тимсолида ўзининг ишончли авангардини, ўзининг доно устози ва синалган доҳийсини, манфаатларининг изчил ифодачисини кўради. Партиянинг ғоявий-сиёсий ва ташкилий бирлиги, унинг халқ билан узвий алоқаси — социализм мустаҳкамлигининг манбаи, барча ғалабаларимизнинг гаровидир.

КПСС меҳнаткашлар ишончини ҳамма нарсадан кўра ардоқлаб, коммунистлар олдига юксак талаблар қўймоқда, партия аъзоси деган номни ва унинг аҳамиятини ошириш учун тинимсиз ғамхўрлик қилмоқда. Партия социалистик жамиятнинг раҳбар кучи бўлиши билан бирга, унинг ўзи муттасил халқдан ўрганади, ўзининг революцион оптимизми ва ғайрат-шижоатини омманинг жонли ижод чашмасидан сипқоради.

Олдимизда турган мураккаб ва кенг қамровли вазифаларни амалга оширишда, коммунистларнинг, барча шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг активлигини янада кучайтиришда ишимиз услубини, партия ва давлат раҳбарлиги методларини қатъиян яхшилаш биринчи даражали аҳамиятга эгадир. Маълумки, В. И. Ленин иш форма ва методлари проблемалари хусусида жуда кўп фикр юритган эди. Бошқаришнинг иқтисодий ва маъмурий методларини қўлланиш чегаралари қандай, иқтисодий ва маданий қурилишда партия, давлат ва хўжалик органларининг функцияси қандай бўлиши керак, хилма-хил манфаатларни қандай қилиб энг яхши тарзда ҳисобга олиш ва улардан муштарак мақсадларда фойдаланиш, ишда уюшқоқлик ва самарадорликни қандай қилиб ва қай тариқа таъминлаш — мана шуларнинг ҳаммаси ҳақида Владимир Ильич муттасил ғамхўрлик қиларди.

Бу масалаларни назарий жиҳатдан ҳал қилиб, ишлаб чиққан тавсияларни практикада қўлланар экан. Ленин раҳбарлик фаолиятининг янги услуби асосчиси бўлди. Бу услуб идеологиямиз ва сиёсатимизнинг революционлигини, илмийлигини, инсонпарварлигини ўзида мужассамлаштирди, социалистик ўзгартишларнинг кўп томонлама тажрибасидан баҳраманд бўлди. Шу боисдан ленинча услуб, «обрў кучи билан, ғайрат кучи билан, тажрибаси зўрлиги билан, ҳар томонлама иш кўрсата билиши, қобилияти зўрлиги билан» ҳаракатга раҳбарлик қиладиган иш услуби биз учун энг яхши йўл-йўриқ, иш форма ва методларини такомиллаштиришнинг ўзига хос мезони бўлиб келди ва шундай бўлиб қолаверади.

Ленинчасига ишлаш — аввало умумдавлат, умумхалқ манфаатларини биринчи ўринга қўйиш демакдир. Бу шу боисдан, айниқса, муҳимки, мамлакат халқ хўжалигидаги алоқалар тобора мураккаблашиб бормоқда, йирик социал-иқтисодий ва территориал-ишлаб чиқариш программаларининг амалга оширилиши эса жуда кўп тармоқлар, республикалар, ўлкалар ва областларнинг манфаатларига даҳлдордир. Умумий манфаатларни чуқур тушуниш, куч-ғайратларни бирлаштириб, яхши мувофиқлаштириш асосидагина бу вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш мумкин.

Биз бошқаришнинг тармоқ принципини такомиллаштира бориб, маҳаллий органларнинг роли ва масъулиятини кучайтира бориб, шу билан бирга умумдавлат манфаатларининг устун туришини ҳам назарда тутамиз. Бу эса бизнинг зиммамизга катта ва кичик ишларда ҳам, хўжалик ва тарбиявий масалаларда ҳам аввало умумхалқ самарасига эришиш, маҳкамачиликка ҳамда маҳаллийчилик кўринишларига кескин қарши туриш мажбуриятини юклайди.

Ленинчасига ишлаш — чинакамига уюшқоқ, омилкор ва собитқадам бўлиш демакдир. Бу большевистик фазилатлар ҳамиша бизнинг барча зафарларимизда ёрқин намоён бўлган.

Конкрет ишларга шай туриш, социалистик омилкорлик, юзага келаётган вазифаларни ҳал этишга ижодий ёндашиш — бутун ишимиз самарадорлигининг сўзсиз шартидир. Камчиликларни тўплаб кўрсатиш керак эмас, бирон бир натижага нима учун эришилмаганлигига баҳона сабаблар излаш билан шуғулланиш керак эмас, балки ишимизга ҳалақит бераётган барча нарсаларни бартараф этиш, илғор тажрибани ва умуман ишни намунали йўлга қўйишни ақл билан, қатъият билан ўрганиб олиш керак. Бошланган иш охиригача етказилиши, берилган сўзнинг устидан чиқилиши, белгиланган планлар ва олинган мажбуриятлар бажарилиши лозим — булар ҳар бир киши учун сўзсиз амал қилиши лозим бўлган талаб, ҳар соҳада бажарилиш лозим бўлган мажбуриятдир.

Кўпгина иш соҳаларида масъулият ва омилкорлик ҳамон етишмаётганлиги учун ҳам шу ҳақда гапириш лозим. Бу ҳол кўпинча жиддий нуқсонларни келтириб чиқармоқда — планларга тузатишлар киритилмоқда, моддий воситалар ишлатилмай қолмоқда, ишлаб чиқариш қувватлари бекор туриб қолмоқда. Баъзан эса кўзбўямачилик фактлари, ҳақиқий аҳволни бўяб-безаб кўрсатиш ҳоллари юз бермоқда. Шу боисдан партия ва ҳукумат директиваларининг ижроси учун партия ва давлат контролини янада кучайтириш, ишнинг ҳақиқий аҳволини мунтазам текшириб туриш ғоят муҳимдир.

Анчагина одамлар жонли ташкилотчилик фаолияти билан шуғулланиш ўрнига кўп ҳолларда тўқиб чиқариладиган тадбирларни ишлаб чиқиш билан банд бўлиб қолаётганликларини, бўлар-бўлмасга турли-туман кенгашлар ва мажлислар ўтказилаётганлигини оқлаб бўлмайди. КПСС Марказий Комитети бундай практикага қаршидир. Партия ишда шундай услуб бўлишини истайдики, бу услуб расмиятчилик ва сансалорликдан, маҳмаданалик, турғунлик ва тепса-тебранмасликдан холи бўлсин.

Ленин таълим берганидек ишлаш — истиқболни кўзлаб ҳаракат қилиш демакдир, фанга таяниш ва пухта ҳисоб-китоб қилиш, қабул қилинадиган қарорларнинг оқибатларини олдиндан кўра билиш демакдир. Бу эса амалда аввало комплекс ёндашувни кўзлаб ишлаш демакдир. Бугунги кунда энг қимматли нарса шуки, иқтисодий, социал, кадрлар ва психологик омилларни ва жиҳатларни чуқур ҳисобга ола билиш, хўжалик фаолиятининг барча бўғинлари куч-ғайратини ҳар жиҳатдан бирлаштириш, ҳар бир конкрет мақсадга эришишнинг энг мақбул йўлини танлай билиш, ҳар бир вазифани ҳал этиш йўлини билиш зарур. Мабодо бу талабларга риоя қилинмас экан, у ҳолда моддий-молиявий жиҳатдангина эмас, балки маънавий-сиёсий жиҳатдан ҳам жиддий нуқсонлар юз бериши мумкин.

КПСС Марказий Комитетининг кўрсатмаларига биноан план, хўжалик ва совет органлари, партия комитетлари бу йўналишда жиддий иш олиб боришларига тўғри келади. Улар мавжуд тажрибани, илмий тавсияномаларни пухта ҳисобга олиб, турли-туман нуқтаи назарларни солиштириб кўришлари, бошқарув органлари ишида кенг ошкораликни йўлга қўйишлари лозим. Ана шундагина энг мақбул қарор қабул қилиниши мумкин.

Партия комитетлари тўғри раҳбарлик методларига риоя қилиш намунасини кўрсатишга даъват этилганлар. Уларнинг қандай ҳаракат қилишларига, ташкилотчилик ва ғоявий-тарбиявий ишни қай тарзда моҳирона қўшиб олиб боришларига, коммунистларнинг авангардлик ролини қай тариқа кўтараётганликларига, омма билан нечоғли мустаҳкам боғланганликларига, кадрлар билан қандай ишлаётганликларига партия сиёсатининг амалга оширилиши муваффақиятли ҳал қилувчи даражага боғлиқдир.

Ленин ходимлар ҳақида уларнинг сўзларига қараб эмас, балки амалий ишларига қараб баҳо бериш керак, деб тинмай таъкидларди. Мансабнинг ўзигина обрў-эътибор бермайди, бу обрўга тинимсиз иш билан, принципиаллик, одамларга эътибор билан қараш, раҳбарнинг маънавий қиёфаси ва намунасини ҳосил қиладиган ҳамма нарсаларга нисбатан талабчанлик туфайлигина эришилади.

Ҳамма лавозимларда шундай ходимлар бўлиши керакки, улар учун партия билан халқ манфаати биринчи ўринда турсин, у меҳнатсевар бўлсин, ишни чуқур билсин, янгиликни ҳис этаолсин, ўз фаолиятига танқидий қарасин, адолатли ва ҳалол бўлсин. Партия худди шундай ходимларни қадрлайди, халқ уларни ҳурмат қилади.

Ўртоқлар! Партиянинг бошқаришни яхшилаш, уюшқоқлик ва омилкорликни кучайтириш, план, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш соҳасидаги куч-ғайратининг моҳияти муайян камчилик ва қийинчиликлардан халос бўлишдангина иборат эмас, деб таъкидлади ўртоқ Ю. В. Андропов. Гарчи буларнинг ўзи ҳам жуда катта аҳамиятга эга бўлсада, бунинг моҳияти аввало оқибат натижада социалистик турмуш тарзи рўёбга чиқадиган негизларни яна ҳам мустаҳкамлашдан иборатдир.

Мамлакатимиз яна ҳам бой бўлишини, халқнинг турмуш шароити янада яхшиланишини бизнинг ҳаммамиз истаймиз. Аммо бунда истакнинг ўзи камлик қилади. Фақат фидокорона меҳнат, ҳар бир кишининг умумий фаровонликка эришиш ҳақида ғамхўрлик қилиши ишлаб чиқаришни муттасил ўстиришни ва халқ фаровонлигини оширишни таъминлайди.

Буни таъкидлаш яна шунинг учун ҳам муҳимки, тобора янги-янги авлодлар ишлаб чиқариш ва ижтимоий ҳаётга кириб келмоқда. Ёшлар оталари ва оналарининг ғоявий ва ахлоқий бойликларини — меҳнат қилиш одатини, муносиб яшашга интилишни, жамиятга ҳалол хизмат қилишни ўз-ўзидан ўзлаштириб оладилар деб бўлмайди. Социалистик шахснинг мана шу юксак фазилатларини оила, мактаб, олий ўқув юртлари, комсомол, касаба союзлари, халқ депутатлари Советлари, барча меҳнат коллективлари тобора актив ва собитқадамлик билан шакллантиришга даъват этилганлар.

Социализм ҳаётий бойликларнинг янги системасини бунёд этмоқда. Бизнинг жамиятимиз инсоннинг моддий ва маънавий ҳаёти тўла бўлишига эришишни ўз олдига мақсад қилиб қўйиб, буржуа жамиятидан фарқли равишда инсонийлик ҳаётининг сермазмунлигини бузувчи истеъмолчилик йўлидан бора олмайди. Социалистик жамиятда меҳнаткаш социалистик аҳлоқ принципларига зид бўлган юлғичликка, бойлик тўплашга, чайқовчиликка олиб бормайдиган эҳтиёжлар оқилона эҳтиёжлардир.

Аммо ҳали шундай одамлар ҳам борки, улар маънавий принципларимиз ва қонунларимизни оёқ ости қилиб, жамият ҳисобига кун кўришдан ҳам тоймайдилар. Бундай шахсларнинг хулқ-атворидан ҳалол меҳнат билан шуғулланувчи ҳар бир киши, меҳнаткаш ғазабланади. Бу бизни ҳар қандай хунук ҳолларга қарши изчил ва муросасиз кураш олиб боришга даъват этади.

Бу курашни «фақат халқ оммасининг ўзи ёрдам берган вақтдагина тугаллаш мумкин» деб кўрсатган эди Ленин. Ўз-ўзидан равшанки, зарур бўлиб қолган тақдирда ҳамиша қонун кучи амал қилиши керак. Ахир жамиятга ёт бўлган кўринишлар ҳамма нарсани қилиш мумкин ва жазоланмай қолиш мумкин деган ўринсиз хомхаёлдан келиб чиқади. Бундай хомхаёлларга бизнинг жамиятимизда ўрин бўлмаслиги керак. Шу боисдан совет кишилари ҳуқуқ-тартиботни сақлаш органларидан жамият ва шахснинг манфаатларини ҳимоя қилишда актив, бенуқсон ва малакали ишлашни талаб қилишга ҳақлидир.

Биз жаҳон майдонида тинимсиз, ғоят кескин идеологик қарама-қаршилик кураш шароитида яшаб турибмиз. Буржуа идеологлари совет кишиларининг ғоявий эътиқодини бўшаштириш учун жон-жаҳдлари билан уриняптилар. Энг разил воситалардан фойдаланиб ёлғон ва туҳматдан, фактларни бузиб кўрсатишдан, воқеаларни сохталаштиришдан тоймаяптилар. Шу боисдан ҳушёр бўлиш зарур. Принципларимизга, турмушимизга нисбатан қилинадиган ҳар қандай ҳуружга ғоят кескин зарба бериб келдик ва шундай зарба бераверамиз.

Ғоялар курашида пировард ғалаба ҳақиқат ва инсонпарварлик томонида, марксча-ленинча идеология томонида бўлишига ишончимиз комил.

(Давоми учинчи бетда).

ЛЕНИНИЗМ—ҲАЁТБАХШ ИЖОДИЙ ТАЪЛИМОТ, ҲАРАКАТ УЧУН ҲАҚИҚИЙ ҚЎЛЛАНМАДИР

ТИНЧЛИКНИ САҚЛАБ ҚОЛИШДАН КЎРА МУҲИМРОҚ ВАЗИФА ЙЎҚ ҲОЗИР

(Боши иккинчи бетда).

Ўртоқлар! КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун улкан иш олиб бормоқдалар. Биз КПСС XXVI съезди йўлини ҳаётга тадбиқ этиб, 80-йиллар учун ишлаб чиқилган Тинчлик программасини амалга ошира бориб, энг аввало урушнинг олдини олиш, халқаро муносабатларни оқилона ташкил этиш учун ҳаракат қиляпмиз. Ўртоқ Ю. В. Андропов олға сурган сўнгги Совет тинчлик ташаббуслари воқеалар ривожини кескинликни юмшатиш оқимига қайтаришга самимий интилишимиз ифодасидир. Улар халқаро ҳаётда тинч-тотув яшаш нормаларини қарор топтиришнинг янги имкониятларини очиб беради.

Совет Иттифоқи қўяётган ҳар бир қадам, ҳар бир ташаббусимиз — улуғ Ленин васиятлари ифодасидир. Ленинча тинчлик стратегияси социалистик ташқи сиёсатнинг ленинча принциплари КПСС ва Совет давлати бутун халқаро фаолиятини белгилайди.

Биз яшаётган йиллар тарихга ташқи майдонда шиддатли синфий курашлар даври сифатида киради. Бу ерда иккита йўл, иккита бир-бирига қарама-қарши, халқаро муносабатларга турлича ёндашиш кескин тўқнашмоқда.

Ҳозирги халқаро вазият кескинлашганлигининг асосий сабаби — империализмнинг ўта агрессив кучлари замонамизнинг энг асосий масаласи — уруш ва тинчлик тўғрисидаги масалага авантюристларча ёндашаётганлигидан иборат. «...Ҳозирги жамиятдаги синфий антагонизм назарга олинмаса, — деб уқтирган эди Ленин, — уруш ва сулҳ каби «оддий» ва аниқ масаланинг тўғри қўйилиши мумкин эмас...». Империалистик реакция ҳар қандай ниқоблар билан ўзини яшириши мумкин. Бироқ бугунги кунда ҳам унинг ташқи сиёсий йўли ўзининг ғаразли синфий манфаатларига бўйсунишини яширишга қодир эмас.

Мумкин қадар кўпроқ бойиш, зулм ва эксплуатация жамиятини абадийлаштиришга, жаҳонда ҳукмронлик қилишга интилиш империализмнинг халққа қарши йўли негизини ташкил этади. Лениннинг империализмга ва уни ҳаракатга келтираётган сиёсий кучларга берган характеристикаси ўзининг бутун аҳамиятини сақлаб қолмоқда.

Капиталистик система чуқур тангликни бошдан кечирмоқда. У буржуазия жамияти экономикаси ва сиёсатини, моддий ва маънавий ҳаётини қамраб олади. Меҳнат ва капитал ўртасидаги, империалистик ва озодликка чиққан давлатлар ўртасидаги, капиталистик дунё ичидаги кучлар марказлари ўртасидаги қарама-қаршиликлар кучаймоқда. Империалистик буржуазиянинг энг ашаддий қатламлари эксплуататорлик жамиятининг стратегик жиҳатдан заифлашиши учун бутун айбни шу жамиятдаги ички зиддиятларга, унинг тараққиёти ички мантиқига эмас, балки социализмга, унинг халқаро сиёсатига тўнкамоқдалар.

Бундай шароитларда АҚШнинг ҳукмрон доираларида реакцион оқимлар тантана қилди, Ленин ибораси билан айтганда «ҳарбий партия» устун чиқди. У «...Ўзига: бундан кейинги оқибатлар билан ҳисоблашиб ўтирмасдан, дарҳол кучдан фойдаланиш керак...» — дейди. Империализмнинг, энг аввало Америка империализмининг энг агрессив доиралари тангликдан қутилишга, социализмнинг қуролланиш пойгаси, ҳарбий хавф хатар кучаяётганлиги масалалари юзасидан тарихий даъватига жавоб топишга уринмоқда.

Империализмнинг агрессив ҳаракатлари биринчи навбатда Совет Иттифоқига, бутун социалистик ҳамкорликка қаратилган. Иқтисодий санкциялар ва психологик уруш, коммунизмга қарши «салб юриши»ни уюштиришга уриниш, социалистик давлатларнинг ички ишларига, масалан Польшадаги каби контрреволюцион «бешинчи колонна»ни ўз паноҳига олишгача етиб боришдан иборат аралашиш — буларнинг ҳаммаси реал ҳақиқат, инкор қилиб бўлмайдиган фактлардир.

Империалистик реакция, илгари бир неча марта бўлганидек тарих ғилдирагини орқага буриб юборишга, жаҳон социализмини қисиб қўйишга, халқларнинг озодлик ҳаракатини тўхтатишга зўр бериб уринмоқда. Моҳият эътибори билан социализмга ультиматум қўйилмоқда — агар у ўз позицияларидан воз кечмаса, у ҳолда воқеанинг бориши урушнинг хавфли қиялигига қараб кетади. Аммо жаҳон кўламида империализм буйруқларига ё бўйсуниш, ёки жаҳон уруши бўлади, бундан бошқа йўл йўқ деган фикрнинг ўзи ақлсизлик ва ўз моҳиятига кўра даҳшатлидир.

Империализм сиёсатига империалистик ёндашишга нисбатан бизнинг халқаро муаммоларга социалистик ёндашиш қарама-қарши қўйилган. Бунда меҳнаткаш омманинг туб манфаатлари ўз аксини топган. Биз социал тараққиётни тўхтатиб қолиш мумкин эмас, инсониятнинг социализмга ўтишининг тарихий жараёнига халақит бериш мумкин эмас, деган қатъий ишончдамиз. Социализм эса—тинчлик демакдир.

Совет Иттифоқида, қардош социалистик мамлакатларда уруш, қуролланиш пойгаси, халқаро вазиятни кескинлаштиришга муҳтож бўлганлар йўқ. Тинчлик, кескинликни юмшатиш, ялпи хавфсизлик, адолатли ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик, халқларнинг социал ва миллий тараққиёт учун, ўз тақдирини мустақил белгилаш учун бўлган ҳуқуқларини бузилмаслиги — булар бизнинг аниқ-равшан ва ошкора мақсадларимиздир. Халқаро вазиятни тубдан соғломлаштириш учун курашда, — деган эди Леонид Ильич Брежнев партия XXVI съездида Марказий Комитет номидан қилган Ҳисобот докладида,— КПСС ишлаб чиққан Тинчлик программаси энг ишончли компас бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Тинчлик учун курашда қардош социалистик давлатларнинг тобора ўсиб бораётган бирлиги, уларнинг мустаҳкам жипслиги, марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принципларига содиқлиги муҳим омил бўлмоқда. Варшава Шартномасига кирган давлатлар Сиёсий Маслаҳат комитетининг Прага кенгаши уруш йўлини тўсишга бўлган қатъиятни яна бир карра намойиш қилди.

Биз қуролланиш пойгасини тўхтатишни урушнинг олдини олиш учун курашда марказий вазифа деб ҳисоблаймиз. Ҳозир қуролланиш пойгаси сифат жиҳатидан янги анча хавфли паллага ўтмоқда. АҚШ маъмурияти халқларнинг ҳаётий манфаатларини менсимай ўзини масъулиятсизларча тутиб ҳозирда мавжуд ядро қуролларини чексиз кўпайтириш ва янада ошириш, стратегик қуролларнинг барча турларини тўхтовсиз кўпайтириш пойгасини давом эттирмоқда. Америка милитаристлари «нул варианти», «оралиқ қарор» деган ва бошқа найранглар, сохта ниқоблар остида иш тутиб, бутун диққат эътиборини Ғарбий Европада нима қилиб бўлмасин ўзининг ўртача масофага учириладиган ракеталарини жойлаштиришга, бу билан Ғарбий Европа халқларини АҚШнинг ядро «бандиларига» айлантиришга сафарбар қилмоқдалар. Шу пайтгача Қўшма Штатлар ва унинг НАТОдаги шериклари Совет Иттифоқининг биринчи бўлиб ядро қуролини қўлламаслик ҳақидаги бир томонлама ташаббусига жавоб бермадилар.

АҚШнинг музокаралардан кучларнинг қарор топган тенглигини бузиш учун фойдаланиш йўлидаги уринишларига Совет Иттифоқи қурол-яроғларни қисқартиришнинг шундай конструктив таклифларини қарама-қарши қилиб қўймоқдаки, бу таклифларга кўра биринчи қадам сифатида умумий баланс сақланиб қолиши, эҳтимол бундан ҳам пастроқ даражада сақланиб қолиши мумкин. Бизнинг мамлакатимиз қуролсизланишга, айниқса ядровий қуролсизланишга эришиш учун кураша экан ҳеч қандай ҳарбий устунликка интилмайди.

Биз стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш бўйича ҳамда Европада ўртача олисликка учириладиган ядровий қуроллар проблемалари бўйича ўтказилаётган музокараларда муваффақиятга эришишга чин дилдан интилмоқдамиз. Биз ўзаро манфаатдорлик негизида, қонуний манфаатлар ва тенглик ҳамда бир хил хавфсизликни ҳисобга олган ҳолда аҳдлашувга эришишга тайёрмиз. Шунинг ўзи масалага ҳалол ёндашиш эмасми, шунинг ўзи бизнинг самимий хоҳиш-иродамизнинг далили эмасми?

Варшава Шартномаси мамлакатлари мудофаа иттифоқининг қудрати тинчликни, социализм ғалабаларини қўриқлаб турибди. Агар вазият талаб қилгудай бўлса, социалистик ҳамдўстлик халқлари уларнинг мудофааси янада мустаҳкам, янада самарали бўлиши учун ҳамма ишни қиладилар. Умумхалқ муҳаббати, Коммунистик партия ва Совет давлатининг ғамхўрлиги билан йўғрилган СССР Қуролли Кучлари совет кишиларининг, бутун қардош социалистик мамлакатлар ҳамкорлиги халқларининг тинч ҳаётини ҳушёрлик билан қўриқлаб турибдилар. Авантюра ишқибозлари буни унутмасинлар. Ленин сўзлари билан айтганда, «Бизни ранжитишларига йўл қўймаймиз. Бизни енгаолганлари йўқ — енгаолмайдилар ҳам, алдай олмайдилар ҳам».

Ўртоқлар! Қўшма Штатларнинг империячилик даъволари, қуролланиш пойгаси, кучга сиғиниш, урушни пропаганда қилиш — буларнинг ҳаммаси халқаро муаммоларга империалистик ёндашишни умумий хавфга айлантирмоқда. Маълумки, ғарбий лагерь ҳукмрон доираларининг агрессив тенденцияларига анча реал, ҳушёр тенденция қарама-қарши турибди. Бу тенденциянинг тарафдорлари кескинликни юмшатиш ва ҳамкорлик учун кураш тарафдоридир. Совет Иттифоқининг кўпгина Ғарб мамлакатлари билан алоқалари ривожланаётганлиги бизда кўпгина соҳаларда бир-бирига мос келадиган манфаатлар борлигини кўрсатмоқда. Бу — халқаро муносабатларда тинч-тотув яшашнинг ленинча принципларини бундан кейин ҳам чуқурлаштириш учун яхши негиздир.

Бутун ер юзини қамраб олган урушга қарши ҳаракатнинг тобора кучаяётганлиги ҳозирги даврнинг ўзига хос хусусиятни бўлиб қолмоқда. Лениннинг «Уруш даҳшатлидир», бу ҳаммадан кўра кенг оммага оғир юк бўлиб сезилиб турипти...». «Урушга йўл қўймаслик керак!» деган сўзлари ҳаммани ҳушёрликка чақиради. Бу даъват Европа бўйлаб кезмоқда. Уни АҚШда ҳам, бутун планетада ҳам эшитишди.

Эндиликда урушга қарши ҳаракат халқаро ҳаётнинг таъсирчан омили даражасига ўсиб етди. АҚШнинг ва НАТОдаги бошқа мамлакатларнинг ҳукмрон доиралари жамоатчилик кучларининг қуролланиш пойгасига қарши, Америка ракеталарининг Ғарбий Европада жойлаштирилишига қарши чиқишлари билан ҳисоблашишга мажбур бўлмоқдалар. Бундай чиқишлар жамоатчилик онги ва омма активлигининг янги даражасини билдиради.

Тинчлик учун курашга коммунистлар ва социал-демократлар, христианлар ва либераллар, касаба союзлари, диний, хотин-қизлар, ёшлар ташкилотлари ва бошқа ташкилотлар турли сиёсий ва ғоявий позициялардан туриб ёндошмоқда. Аммо уларнинг мақсади битта, у ҳам бўлса уруш оловини ёқувчилар инсониятга қарши тайёрлаётган ҳалокатга йўл қўймасликдир. Бу мақсадга эришиш мумкин деган ишонч борган сари пишиб етилмоқда. Урушнинг олдини олиш мумкин ва керак.

Урушга қарши курашчиларнинг биринчи сафларида бизнинг ўртоқларимиз — коммунистлар бормоқда. Коммунистик ва ишчи партиялари терма ядро урушининг олдини олиш учун фидокорлик билан курашмоқдалар, халқ оммасининг ҳарбий хавф хатарга қарши курашини активлаштирмоқдалар, империализм урушнинг социал манбаи эканлигини ҳаққоний равишда кўрсатиб бермоқдалар.

Қўшилмаслик ҳаракатининг Деҳлидаги конференциясида қўллаб- қувватланган урушга қарши, империализмга қарши, мустамлакачиликка қарши йўналиши бизга яқиндир. Озод бўлган давлатлар миллий экономикани ўстириш халқаро иқтисодий муносабатларни демократик негизда қайта қуришни таъминлашни фақат қуролланиш пойгасига ва уруш хавфига қарши кураш билан узвий боғлаб олиб борган тақдирдагина тўла сиёсий ва иқтисодий мустақилликка эришиш мумкинлигини борган сари яхшироқ тушунмоқдалар.

Биз шуни қониқиш билан таъкидлаймизки, бизнинг тинчлик ташаббусларимиз дўстларимиз ғоялари билан бир йўналишда бормоқда, уларнинг қўллаб- қувватлашига сазовор бўлмоқда. Бу ҳақда Совет Иттифоқининг 60 йиллиги байрами кунларида коммунистик ва ишчи, революцион-демократик, миллий ватанпарварлик партиялари ва бошқа партияларнинг вакиллари гапирдилар. Варшава Шартномасига аъзо давлатлар Сиёсий Маслаҳат комитетининг Прагада бўлиб ўтган кенгаши олға сурган таклифларнинг кенг кўламда қўллаб - қувватланаётган ҳам шундан гувоҳлик бермоқда.

Бизнинг мамлакатимиз империализмнинг инсонга нафрат билан қараш йўлига ўтиб бўлмайдиган ғов қўйишни ўзининг тарихий масъулияти деб билмоқда. Бизга фақат совет халқлари ва қардош социалистик мамлакатлар халқлари хавфсизлиги тўғрисида ғамхўрлик қилишгина эмас, балки бутун маданий оламнинг келажаги тўғрисида ҳам ғамхўрлик қилиш куч-ғайрат бағишламоқда. Тинчликни мустаҳкамлаш — халқаро муносабатларнинг эртанги кунига йўл кўрсатувчи сиёсатдир. СССР халқаро вазиятдаги кескинликни бартараф этиш, барча давлатлар, шу жумладан Қўшма Штатлар билан ҳам нормал самимий муносабатлар тарафдоридир.

Биз партия XXVI съездининг ҳозир халқаро майдонда тинчликни сақлаб қолишдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ, деган принципиал хулосасига амал қилмоқдамиз. Биз, содиқ ленинчилар тинчлик иши ғалаба қилиши учун, инсониятга тинч келажакни таъминлаб бериш учун куч-ғайратимизни аямаймиз!

* * *

Азиз ўртоқлар! В. И. Ленин туғилган куннинг 113 йиллиги РСДРП II съезди 80 йиллиги нишонланадиган йилга тўғри келмоқда. Партия тузиш деган улуғ мақсад худди ўша даврдаёқ ҳаётга тадбиқ этилганининг ўзи Лениннинг асосий хизматидир. Шундан бери Ленин ва партия биз учун бир-биридан ажратиб бўлмас тушунчага айланди. Ленин тафаккури, Ленин иродаси КПССнинг кўп қиррали фаолиятида ўз ифодасини топди.

Тарих биз коммунистларга инсоният ўзида мавжуд бўлган энг қимматбаҳо маънавий бойликни — гениал мутафаккирлар ва революционерлар Маркс, Энгельс, Лениннинг ғоявий меросини ишониб топширди. Биз бу меросни муқаддас билиб сақлаймиз ва ҳозирги даврда марксизм-ленинизм бажараётган буюк бурч билан қонуний равишда фахрланамиз. КПСС марксизм- ленинизмга таяниб, ҳаёт талабларини ҳисобга олиб бу қудратли таълимотни ижодий ривожлантирмоқда. Коммунистик ғоялар, марксизм-ленинизмнинг музаффар назарияси келажакдаги йўлимизни ёритиб турибди. Совет халқи ана шу ғоявий байроқ остида тарихий ғалабаларни қўлга киритди.

Ўртоқлар, олдимизда катта, новаторлик вазифалари турибди. Улар қанчалик мураккаб бўлмасин, қанчалик куч-ғайрат талаб қилмасин, биз уларни ҳал эта оламиз. Ленин партиясининг раҳбарлик роли, совет халқининг ижодий куч-ғайрати, бизнинг ленинизмга бўлган астойдил садоқатимиз бунинг гаровидир.

Яшасин — ривожланаётган ҳаётбахш таълимот, ҳаракат учун ҳақиқий қўлланма бўлган ленинизм!

Улуғ совет халқига шоншарафлар!

Яшасин улуғ Ленин тузган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

* * *

Ўртоқ М. С. Горбачев доклади зўр эътибор билан тингланди ва давомли қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА СУҲБАТ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов 21 апрелда Вьетнам Социалистик Республикасининг СССРдаги элчиси Динь Ньо Лиемни қабул қилди.

Суҳбат чоғида Ш. Р. Рашидов Ўзбекистон меҳнаткашлари партия XXVI съездининг тарихий режаларини, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқларида баён этилган қоидалар ва хулосалардан келиб чиқадиган вазифаларни қандай амалга ошираётганликлари тўғрисида сўзлаб берди. Республика партия ташкилоти ижтимоий ишлаб чиқаришнинг барча соҳаларида давлат интизоми, план ва меҳнат интизомини муттасил мустаҳкамлаш борасида аниқ мақсадни кўзлаб ишламоқда, саноатда меҳнат унумдорлигини ўстиришга ва ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифатини яхшилашга, қишлоқ хўжалигининг самарадорлигини оширишга эришмоқда.

Совет халқи билан Вьетнам халқи ўртасидаги, КПСС билан Вьетнам Коммунистик партияси ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик доимо мустаҳкамланиб, ривожланиб бораётганлиги таъкидлаб ўтилди.

Вьетнам социалистик республикасининг элчиси ўз мамлакатига совет кишилари бераётган ёрдам учун миннатдорчилик изҳор этди. У Ўзбекистоннинг ўқув юртларида мутахассислар тайёрлаш сифатига юксак баҳо берди. Ана шу ўқув юртларини битириб чиққан мутахассислар эндиликда Вьетнам халқ хўжалиги ва маданиятининг турли тармоқларида муваффақиятли равишда меҳнат қилмоқдалар.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими В. Д. Ярушин, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бўлимларининг мудирлари С. А. Нишонов Х. Р. Раҳимов, республика олий ва ўрта махсус таълим министри С. П. Пўлатов иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

КАПИТАЛИЗМ ЭКОНОМИКАСИНИНГ МОҲИЯТИ ИНСОНПАРВАРЛИККА ЗИД

Социалистик мамлакатлар фанлар академияларининг кўп томонлама ҳамкорлиги «ҳозирги замон капитализмини тадқиқ этиш» халқаро проблемавий комиссиясининг Тошкентда ўтаётган мажлиси қатнашчилари 21 апрель куни «Капиталистик мамлакатлар экономикасидаги структура силжишлари ва структура сиёсати» деган асосий мавзу юзасидан докладларини муҳокама қилишни тамомладилар.

Болгария фанлар академияси экономика институтининг катта илмий ходими Х. Ноков, Германия Демократик Республикасидан доктор Э. Ульман, Польшадан профессор В. Серпински, совет олимлари Э. К. Василевский, В. Д. Мартинов, М. А. Портной ахборот бердилар.

Нутқларда капиталистик экономиканинг меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатларига тубдан зид бўлган ғайриинсоний моҳияти таъкидлаб ўтилди. Проблемавий комиссия ишчи групаларидан бирининг координатори иқтисод фанлари доктори Е. В. Бугров капиталистик экономикани милитарлаштириш кучайиб бораётганини қайд этди, мазкур жараённинг миллион-миллион кишилар турмуш даражасининг пасайиб кетиши билан боғлиқ муқаррар оқибатларини таъкидлади. Комиссияда буржуа иқтисодий назарияларини танқид ишчи группасини бошқарувчи чехословакиялик профессор Ш. Геретик группа олиб борган ишлар тўғрисида, актуал масалаларни ишлаб чиқишда социалистик мамлакатлар олимлари куч-ғайратларини бирлаштириш самарадорлиги тўғрисида гапирди.

Болгариялик экономист доктор С. Коцев ва Чехословакия фанлари академияси экономика институтининг директори профессор К. Роубал ўз нутқларини илмий коммунизм асосчиси Карл Маркснинг асарларига бағишладилар. Маркснинг гениал башоратлари ва ғоялари бугунги кунда у вафот этгандан кейин орадан бир аср ўтгач жаҳон экономикаси ривожининг бутун бориши билан амалда тасдиқланмоқда.

(ЎзТАГ).

ҚАРДОШЛИК АЛОҚАЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатлар олий ва махсус ўрта таълим министрлари ўринбосарларининг кенгаши 22 апрель куни Тошкентда ўз ишини тугатди. Кенгашда социалистик ҳамдўстлик давлатлари олий ва махсус ўрта таълим органлари ишини такомиллаштириш, уларнинг ҳамкорлигини чуқурлаштириш масалалари муҳокама қилинди.

— Социалистик мамлакатларнинг қардошлик алоқалари мустаҳкамланиб бораётганлигини кўрсатган кенгашда олий мактабнинг муҳим проблемалари тўғрисида фикрлашиб олдик, —деди МХР халқ маорифи министрининг ўринбосари Чултэм Даржаагийн. Тошкентнинг кенгаш ўтказиш учун танлаб олинганлиги бежиз бўлмади. Совет Ўзбекистони маорифни ривожлантиришда қандай катта муваффақиятларга эришганлигини яна бир карра кўрдик. Бу ерда бошқа кўп мамлакатлардан келган студентлар ҳам таълим олаётганликлари эътиборга сазовордир. Масалан, Монголияда Ўзбекистон олий мактабларини битириб келганлар ишлаб чиқаришда жуда яхши меҳнат қилишмоқда. (ЎзТАГ).

ОЛИЙ МАКТАБ БАЙРОҒИДА—ВЬЕТНАМ ОРДЕНИ

Абу Райҳон Беруний номидаги Халқлар дўстлиги орденли Тошкент политехника институти республикамиз учунгина эмас, шу билан бирга кўпгина чет мамлакатлар —Афғонистон, Лаос, Куба, Ҳиндистон, Тунис ва бошқа мамлакатлар учун ҳам юқори малакали инженер кадрлар тайёрлайди. Вьетнамнинг ўзидагина халқ хўжалигининг турли соҳаларида шу институт тайёрлаган 200 дан кўпроқ мутахассис муваффақиятли равишда меҳнат қилмоқда. Ҳозир институтда ана шу мамлакат ёш вакилларидан яна 70 киши шуғулланмоқда. Тошкент олий ўқув юртини Вьетнам Социалистик Республикасининг Давлат кенгаши ВСР учун мутахассислар тайёрлаш ишидаги катта хизматлари учун дўстлик ордени билан мукофотланганлиги олий мактабнинг ишлаб чиқариш командирларини тайёрлаш соҳасидаги хизматларининг эътирофи бўлди.

21 апрель куни Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилиш ана шу мукофотни топширишга бағишланди. Вьетнам Социалистик Республикасининг СССР даги элчиси Динь Ньо Лием йиғилиш аҳлининг қарсаклари остида орденни институт байроғига қадаб қўйди.

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрининг ўринбосари Н. Н. Софинский институт коллективини юксак мукофот билан муборакбод этди. Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министри С. П. Пўлатов, ТошПИ ректори Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги К. С. Аҳмедов, учинчи курс студенти Сайёра Аҳмедова олий ўқув юртининг профессор-ўқитувчи составни, бутун коллективи меҳнатига берилган юксак баҳо учун қардош Вьетнамга қизғин миннатдорчилик изҳор этдилар. Тошкент олий ўқув юртига Вьетнам орденининг топширилиши, деб таъкидлашди нотиқлар, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ўзаро ёрдамининг яна бир ёрқин далилидир. Институт коллективи Вьетнамдан, янги ҳаёт барпо этаётган бошқа мамлакатлардан келган йигит ва қизлар Тошкент олий ўқув юрти даргоҳида билим олаётганликлари билан фахрланади. Пролетар интернационализми ленинча ғояларига содиқ бўлган ТошПИ ўқитувчилари ва студентлари чет эллик дўстларга ўқишда, ўзлари танлаб олган ихтисосни эгаллашда ҳар томонлама ёрдам бериб келдилар ва бундан буён ҳам ёрдам бераверадилар, буни планетада тинчликни таъминлаш манфаатлари йўлида халқлар дўстлигини мустаҳкамлаш воситаларидан бири деб биладилар.

ТошПИни тамомлаб, эндиликда шу ерда стажерлик қилаётган Хоанг Ван Нонг қардошларча ёрдам учун Вьетнам студентлари номидан совет ўртоқларига самимий миннатдорчилик билдирди.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Х. Абдуллаева иштирок этдилар. Йиғилишда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар олий ва ўрта махсус таълим министрлари ўринбосарларининг Тошкентда ўтказилаётган кенгаши қатнашчилари: Болгария Халқ Республикасидан —М. Савов, Венгрия Халқ Республикасидан А. Корчог, Германия Демократик Республикасидан Г. Бернхардт, Куба Республикасидан А. Р. Перес, Польша Халқ Республикасидан Ж. Анжей, Чехословакия Социалистик Республикасидан Я. Дзиак ҳозир бўлдилар.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ЖАМОАТЧИЛИГИНИНГ СИОНИЗМГА ҚАРШИ КОМИТЕТИ ТАЪСИС ЭТИЛДИ

21 апрель куни бир қанча жамоат ташкилотлари вакилларининг йиғилиши бўлди. Йиғилишда совет гражданларидан бир группасининг совет жамоатчилигининг сионизмга қарши комитетини тузиш ташаббуси кўриб чиқилди. Жамоат ташкилотларининг вакиллари, мамлакатда ва чет элларда машҳур бўлган олимлар, маданият арбоблари, ишчилар синфи ҳамда колхозчи деҳқонларнинг намояндалари шу таклифни қўллаб-қувватлаб чиқдилар. Матбуотда мурожаат эълон қилинганидан кейин ташаббускор группа номига кўпдан-кўп хат ва телеграммалар келди, уларда совет жамоатчилигининг сионизмга қарши комитетини тузиш ғояси астойдил қўллаб-қувватланади ва унинг ишида қатнашиш истагини билдириб кўпдан-кўп фикрлар изҳор этилади.

Йиғилишда ҳозир бўлган кишилар совет жамоатчилигининг сионизмга қарши комитетини тузиш учун якдиллик билан овоз бердилар. Икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, генерал полковник Д. А. Драгунский комитет раиси қилиб, юридик фанлари доктори, профессор, РСФСРда хизмат кўрсатган фан арбоби С. Л. Зивс раиснинг биринчи ўринбосари қилиб, АПН нашриёти директорининг ўринбосари М. Б. Крупкин, «Литературная газета»нинг бўлим мудири, иқтисод фанлари доктори И. П. Беляев, ёзувчи Ю. А. Колесников раис ўринбосарлари қилиб сайландилар.

(ТАСС).

Дунё овози
чет эл хабарлари

ПЛАНЕТА ХАЛҚЛАРИГА МУРОЖААТ

ГАВАНА, (ТАСС мухбири). «Ядро урушига тайёргарликда ҳарбий саноат комплексининг роли» мавзуида бу ерда ўз ишини тамомлаган халқаро семинар қатнашчилари планета халқларига мурожаат қилиб, уларни термоядро фалокати хавфини тугатиш учун курашни кучайтиришга қизғин даъват этди. 20 дан кўп мамлакатнинг таниқли сиёсий, жамоат арбоблари ва олимлари қуролланиш пойгасини авж олдиришда ҳарбий саноат комплексининг жиноятқорона ролини фош этдилар.

АҚШ ва НАТО реакцион доираларининг айби билан, деди семинарнинг якунловчи мажлисида нутқ сўзлаган Жаҳон тинчлик кенгаши президенти Ромеш Чандра, ялпи фалокатнинг хавфи ҳар қачонгидан кўра даҳшатлироқ бўлиб қолди. Ҳозирги Европа ва бутун инсоният тақдири учун ҳал қилувчи йилда, Вашингтон Ғарбий Европа мамлакатларида ўртача олисликка учириладиган янги ракеталарни жойлаштиришни мўлжаллаётган бир пайтда, деб таъкидлади у, тинчликни сақлаб қолиш учун катта жанг бормоқда.

Жаҳон тинчлик кенгашининг президенти Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатлар, шунингдек Ғарбий Европа ва АҚШдаги тинчликсевар жамоатчилик ва қўшилмаган давлатлар тинчлик учун курашда жуда катта роль ўйнаётганлигини таъкидлаб ўтди. У КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андропов ҳамда Варшава Шартномасида қатнашувчи мамлакатларнинг раҳбарлари илгари сурган янги амалий таклифларни юксак баҳолади. Бу ташаббуслар, деб уқтирди Р. Чандра, ер юзининг барча томонларидаги кенг халқ оммасининг орзу-умидларини ифодалайди.

Семинар қатнашчилари тинчлик тарафдорларини социалистик мамлакатларнинг тинчликсевар таклифларини қўллаб- қувватлашга, Америка ҳукмрон доираси билан ҳарбий саноат комплексининг бемаъни агрессив режаларини фош этишга даъват этдилар.

Ю. БЕРЕЖНОЙ,
Г. ПЕТРОВ.

ҒОЯТ МУҲИМ ВАЗИФАЛАРДАН БИРИ

КОБУЛ, (ТАСС). АДР партия ва ҳукумати ёш авлодни тарбиялашни Афғонистонда янги жамият барпо этиш соҳасида энг муҳим вазифалардан бири деб ҳисобламоқдалар.

Апрель революцияси юз минглаб афғон болаларига ўқиш учун имконият яратиб берди. Бутун мамлакатда мактаблар ва интернатлар қурилмоқда. Ўтган йил давомида фақат тайёрлов мактабларининг ўзидагина 100 мингдан кўпроқ афғон бола ўқиди. Энг кичкинтойлар учун болалар боғчалари ва яслилар қурилмоқда.

Афғонистонда биринчи марта қурилган «Ватан» болалар уйида аксилинқилобчилар қўлидан ҳалок бўлган қаҳрамонларнинг 600 дан кўпроқ боласи яшамоқда ва ўқимоқда. Болалар уйи ҳузурида етти йиллик мактаб бор. Талабалар бу мактабни битириб чиққанларидан кейин касб ўрганиш учун техникумга ўқишга кирадилар.

АДРдаги олий ўқув юртлари студентларининг сони ўтган беш йил мобайнида 2,5 баравар кўпайди. Олий ўқув юртларини битириб чиққан 1500 дан кўпроқ йигит ва қиз ўз маълумотини аспирантурада ошириш имкониятига эга.

Ёш авлод тўғрисида ғамхўрлик қилиш — янги Афғонистоннинг ажралмас хусусиятидир. Ўз навбатида республика ёшлари ўз ўқиши ва меҳнати билан, душман кучларига қарши курашда қатнашиши билан мамлакатда янги жамият барпо этиш ишига ҳисса қўшмоқдалар.

ФРАНЦИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ПАРИЖ. (ТАСС). Бу ерда Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми ўз ишини тамомлади. ФКПнинг Бош секретари Ж. Марше яқинда бўлиб ўтган муниципал сайловни ва мамлакатдаги ички сиёсий вазиятни таҳлил этишга бағишланган доклад қилди.

Пленум арафасида қуйи партия ташкилотларида ўтказилган мунозаралар Компартия сўл кучлар иттифоқи доирасида танлаган йўлнинг тўғрилигини тасдиқлади, деди у Ж. Марше ҳукуматнинг социал-иқтисодий сиёсати тўғрисида гапириб, унинг айрим ҳатти-ҳаракатлари, хусусан яқинда қабул қилинган «қаттиқ тежаш» планининг айрим қоидалари Компартия учун мақбул эмаслигини таъкидлади.

У муниципал сайлов якунларини чиқариб, сўл кучлар ўз олдиларига қўйилган мақсадга эриша олмаган бўлсалар-да, сайлов сўл кучлар томонидаги сайловчиларнинг ҳукумат сиёсати натижаларидан норози эканлигини тасдиқлаганлигини уқтириб ўтди. Сайлов якунларидан келиб чиққан хулосанинг мазмуни равшан, деди Ж. Марше. Гап ҳукумат ва кўпчиликни ташкил этган сўл кучлар мамлакат олдида турган катта-катта проблемаларни ҳал этишга янада қатъият билан киришишлари зарур деган истак тўғрисида бормоқда.

Докладчи Францияда мураккаб иқтисодий проблемаларнинг сақланиб қолаётганлиги ташқи ва ички сабаблар билан боғлиқ, деди. Капиталистик мамлакатлар бошдан кечираётган танглик кейинги вақтда янада чуқурлашди. Америка империализми тангликни бошқа мамлакатлар гарданига қўйишга уриниб, ўзининг Ғарбий Европадаги шерикларига ҳам қарши чинакам иқтисодий урушни авж олдирди.

Шундай шароитда, деди ФКПнинг Бош секретари, Компартия меҳнаткашларнинг талаблари тўлароқ қондирилиши учун курашни давом эттириши лозим. Ж. Марше ҳозирги вақтда ишсизликка қарши, иш ҳақининг тегишли даражада сақлаб турилиши ва меҳнат шароитлари яхшиланиши учун кураш ФКП фаолиятининг асосий йўналишидир, деди.

Ж. Марше халқаро проблемаларга тўхталиб, тинчлик ва қуролсизланиш масалалари Франция коммунистларининг диққат марказида туради, деб айтди. Кейинги вақтда, деди у, жаҳондаги вазият ғоят кескинлашди. Рейганнинг қандай қилиб бўлмасин Европада янги ядро ракеталарининг жойлаштирилишига эришиш муддаоси қуролланиш пойгасининг янада кучайишига кўмаклашади, холос. Исроил АҚШ ёрдамида араб территорияларини босиб олишни давом эттираётган, айни вақтда Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида ва Ғазо секторида ўз манзилгоҳларини барпо этаётган Яқин Шарқ ҳамон яна бир кескинлик ўчоғи бўлиб қолмоқда. Марказий Америкада ҳам кескин вазият сақланиб қолмоқда. Бу ерда Никарагуа АҚШдан мадад олиб турган сомосачи сотқинларнинг чинакам агрессияси объекти бўлиб қолди.

ЎКСИМА

(«ҲАМРОҲ» ДЕВОНИДАН)

Ерни жонига тикандек ботма, жонингдур ўшал,
Меҳринг узма ундан асло, меҳрибонингдур ўшал.

Сенга берган кўнглига еткизма озор, ёр эсанг,
Бир умрлик яхши йўлдош, жонажонингдур ўшал.

Ҳовли, уй озода кирсанг очилур баҳринг кулиб,
Қаҳр ила қўйма қадамким остонангдур ўшал.

Онла—боғингга ҳам ўзингга парво айлаган,
Босма туйғу гулинким боғбонингдур ўшал.

Ер ёруғ дунёда топган бебаҳойингдан азиз,
Сен жаҳон куйини қўй, жону жаҳонингдур ўшал.

Бир замон ҳам истагимча бўлмади, найлай, ҳаёт
Демаким, тенгсиз гўзал кўрган замонингдур ўшал.

«Эсга олгудек бир иш мен қилмадим» деб ўксима,
Элда, Восит, онланг ному нишонингдур ўшал.

Восит САЪДУЛЛА

ЯНГИ ШЕЪРЛАР

НАВБАҲОР ИЧРА

Гули чаман очилур фасли навбаҳор ичра,
Дилга қувонч сочилур фасли навбаҳор ичра.

Уйноқланиб қушчалар, қушиқларни хуш чалар,
Бўлиб бахтга совчилар, фасли навбаҳор ичра.

Таралдиё нур—зиё, асир этгандай гўё
Кўнгил сўроқловчилар, фасли навбаҳор ичра.

Гулга марварид қўнди, юракка қуёш инди,
Эҳтиросли томчилар, фасли навбаҳор ичра.

Навбаҳор келди ҳамроз, Маҳбуба, ҳур элингга,
Ҳаёт жоми очилар, фасли навбаҳор ичра.

Маҳбуба ХАИНОВА.

СУРУР

Тепамда чарх урар қушлар галаси,
Пойимда майсалар ҳиди анқийди.
Юзимга урилар боғлар нафаси,
Кўзимда қуёшнинг нури балқийди.
Ҳайқиргим келади кенгликлар томон,
Жўш уриб куйлагим, дилда муҳаббат.
Дилда на ғам қолар, на қолар армон,
Мени маст айлади она-табиат.

Туроб НИЕЗОВ,
ТошДУ студенти.

ҚАНИ БУНИНГ ДАВОСИ

Дўстларимнинг аёли
Ҳам иболи, ҳаёли...
Билмам бизнинг
«Офатхон».
Мунча жабру жафоли?
Борми бу дард давоси?
Тинармикин ғавғоси?
Қайтсам ишдан сал
кечроқ,

Ўт пуркар, димоғ-фироқ.
Дилимда ёнмас чироқ,
Бошимда чақар ёнғоқ,
Борми бу дард давоси?
Тинармикан ғавғоси?
Оғиз очирмас ишдан,
Нола: рўзғор, турмушдан,
Адашган ақлу-ҳушдан,
Мия ғов, дил бўшашган,

Борми бу дард давоси?
Тинармикан ғавғоси?
Сиз эркаксиз, боқинг дер,
Дарё бўлиб оқинг дер,
Уйиб пулдан хирмонлар,
Дилимга ўт ёқинг, дер.
Борми бу дард давоси?
Тинармикан ғавғоси?

Билгани пардоз-андоз,
Дўконма-дўкон парвоз.
Бизга ситамми холос?
Қиш бизгаю, кимга ёз?
Борми бу дард давоси?
Тинармикин ғавғоси?
Йўқ жўяли бир фикр,
Зар битмайди, йўқ шукр.
Солар ғавғо бошимга
Излаб топса қилча кир,
Борми бу дард давоси
Тинармикан ғавғоси?
«Йилт» этиб умид —
ихлос,

Минг бор қилдим
илтимос:
— Ақлинг йиғиб, ўпканг
бос!
Бунча бўлмасанг вос-вос?!
Борми бу дард давоси?
Тинармикан ғавғоси?
Ухлаганда у доим,
Бирам ширин, мулойим.
Келсин дейман уйқуси,
Уйқуда чиқмас саси.
Борми бу дард давоси?
Тинармикан ғавғоси?!.

Озод АЗИМОВ.

ГАЗЕТХОН ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ЕРНИ ҚАДРЛАЙЛИК

МЕН яқинда ТошМИнинг янги шифохонасида даволандим. Партия ва ҳукуматимизга минг раҳмат, шундай катта жой ажратиб қатор-қатор янги корпуслар қуриб берибди, жуда катта маблағ сарфлангани кўриниб турибди. Бамисоли бир шаҳарча дейсиз. Лекин даволаш корпуслари оралиғидаги ерлардан унумли фойдаланиш мумкин эди. Афсуски, шунча ер бекор ётибди. Тўғри, катта территориядаги майдонларга манзарали ёввойи дарахтлар ўтқазилган. Бироқ ерларга ҳеч қандай экин экилмаган. Аслида мевасиз дарахтларни сояси учун катта йўл ва кўча ёқаларига экилса мақсадга мувофиқ. Уларнинг ўрнига эса турли мевали дарахтлар ўтқазилса, қандай яхши бўларди. Ёки ерни катта-катта карталарга ажратиб турли резавор ва сабзавотлар етиштирилса, яъни эҳтиёжга яраша ҳосил олинса бўладику. Хуллас, бу шаҳарчадаги катта ер майдони томорқа сифатида фойдаланиб йил бўйи мева ва сабзавот билан ўзларини ўзлари таъминлаcалар бўларкан.

Мен буни бир мулоҳаза сифатида айтиб ўтдим. Аслида мана шундай фойдаланилмай ётган ерларни шаҳримиздаги бошқа қатор шифохоналар, турли ташкилот ва муассасалар мисолида ҳам кўриш мумкин. Тома-тома кўл бўлар, дейдилар. Қаричлардан гектарлар пайдо бўлади. Гектарлардан эса мўл ҳосил олиш мумкин. Ниятимиз — турган-битгани хазина бўлган ерлар ташландиқ, қаровсиз бўлиб ётмаса, деймиз.

А. ЖАЛИЛОВ,
Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти илмий коммунизм кафедрасининг катта ўқитувчиси.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

155-ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1983—84 ўқув йили учун қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

узоқ масофаларга қатновчи пассажир вагонлари проводниги. Ўқиш муддати —бир йил. Ўрта маълумотга эга бўлган 17,5 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади. Уларга ойига 30 сўмдан стипендия берилади. Ўқувчиларга ётоқхона берилмайди.

Машинада қолиплаш учун қолипловчи. Ўқиш муддати—бир йил, 8—10 синф маълумотига эга бўлган 17,5 ва ундан катта ёшдаги йигитлар қабул қилинади, уларга ойига қуйидаги ҳажмда стипендия берилади. 8 синф маълумотига эга бўлганлар учун—30 сўм. 10 синф маълумотига эга бўлганлар учун—70 сўм. Ётоқхона берилади;

токарь-универсал. 10 синф ҳажмида маълумотли 17,5 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади, уларга ойига 30 сўмдан стипендия берилади;

тепловоз машинисти ва рефрижераторли поездлар механиги. 10 синф ҳажмида маълумотли 17 ва ундан катта ёшдаги йигитлар қабул қилинади, уларга ойига 30 сўмдан, Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилган кишилар учун—72 сўмдан стипендия берилади. Ўқиш муддати—бир ярим йил;

тепловоз машинисти ёрдамчиси, тепловоз механика қисми ремонти бўйича слесарь, электр-газ пайвандловчилар, тепловоз электр қисми ремонти бўйича слесарь, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь, совутиш қурилмалари ремонти бўйича слесарь. Ўқиш муддати—3 йил. 8-синф ҳажмида маълумотли 15 ва ундан катта ёшдаги йигитлар қабул қилинади.

Ўқишга қабул қилинганлар уч маҳал овқат, кийим-кечак, шунингдек ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 50 проценти билан таъминланади. Ўқиш вақти меҳнат стажига киради.

Билим юртини битирганларга диплом берилади, аълочилар эса олий ва ўрта ўқув юртларига имтиёзли шартларда қабул қилинадилар.

Билим юрти битирувчилари темир йўл транспорти ходимларининг барча имтиёзларидан, шу жумладан Совет Иттифоқининг исталган пунктига темир йўл транспортида бепул бориб келиш имкониятидан фойдаланадилар.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: директор номига ариза, таржимаи ҳоли, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, маълумоти тўғрисида гувоҳнома, ота-оналарининг иш жойидан справка, характеристика, 8 дона фотосурат.

Ҳужжатлар ҳар куни (якшанбадан ташқари) **соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.**

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, 5-алоқа бўлими, Червяков кўчаси, 12-уй, (1, 5, 26-трамвайларнинг «Фоменко кўчаси» бекати).

АХБОРОТ — ОБЛАСТИМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ҲАВАСКОР РАССОМ КЎРГАЗМАСИ

ОБЛАСТИМИЗДА бадиий ҳаваскорлар ижоди йилдан-йилга ривожланиб бормоқда. Барча санъат турлари қаторида тасвирий санъат турига ҳам қизиқиш ортмоқда. Рассомлик санъатини кенг омма орасига олиб киришда маданият ходимлари ибратли ишларни амалга оширмоқдалар. Оққўрғон район маданият уйида ҳаваскор рассом Н. Омонов ижодига бағишланиб очилган кўргазма ҳам фикримизнинг яққол ифодасидир.

Ҳаваскор рассомнинг 40 га яқин сюжетли-тематик, портрет ва пейзаж жанрларидаги асарлари намойишга қўйилди. Бу асарларда район меҳнаткашларининг турмуши ва уларнинг кундалик ҳаётлари тасвирланган. Пейзаж асарларда эса ўлкамизнинг хушманзарали табиати, дала ва пахтазорлари ўзининг ёрқин ифодасини топган.

Кўргазмани тасвирий санъат ихлосмандлари қизиқиш билан томоша қилмоқдалар.

К. СИДИҚОВ,
халқ ижодиёти область илмий-методик марказининг бўлими ходими.

КЎПЧИЛИККА МАНЗУР

Олмалиқ шаҳар марказий маданият уйи «Истиқбол» агит-бадиий бригадаси аъзоларининг чиқишлари кўпчиликка манзур бўлиб қолган. Уларнинг шаҳар саноат корхоналари, оталиқдаги Пискент районы дала шийпонларида пахтакорларга кўрсатаётган репертуарлари сермазмундир.

Область Ленин комсомоли мукофоти лауреати бўлган «Истиқбол» агитбригадасига тажрибали маданият ходими Алла Хан бошчилик қиляпти. Надя Валетина, Люда Абдуганова, Таня Третьякова каби турли касб эгалари бригаданинг фаол иштирокчилари ҳисобланади. Илғорларни мадҳ этиш, прогулчилар, ичкиликбозларга қарши ўт очиш уларнинг шиоридир.

Бу коллектив иттифоқимиздаги шаҳарларга ижодий сафарлар уюштирмоқда. Иваново области меҳнаткашлари ҳам ёш санъаткорлар маҳоратидан баҳраманд бўлишган. Яқинда Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги қарори билан «Истиқбол» агитбадиий бригадасига «Халқ коллективи» деган юксак ном берилди.

З. АЗИМОВА.

«ТРУДФИЛЬМ» НАМОЙИШ ҚИЛАДИ

Бўлажак тўқимачилар ҳунар-техника таълими республика маданият уйи ҳузурида ишлаётган «Трудфильм» халқ ҳаваскорлар киностудияси қатнашчилари яратган «Қизил ип» номли янги кинолента қаҳрамонлари бўлишди. Бу лента тез орада станокларни бошқаришга киришадиган ёшларнинг ишлари ва интилишлари, ўқишлари ва ижодлари тўғрисида, улар касбни қандай танлаганликлари ҳақида ҳикоя қилади. Бу кинокартина ишчилар ёш авлоди ҳақида ҳикоя қилувчи фильмлар туркумини давом эттиради. Студия чорак аср мобайнида қарийб ўттизта картина яратди. Бу асарлардан кўпчилиги республика ва Бутуниттифоқ конкурсларида юқори баҳоланиб, чет элларда муваффақиятли намойиш қилинган.

(ЎзТАГ).

НАКАЗЛАР АСОСИДА ҚУРИЛДИ

Яқинда Ҳамид Олимжон номли колхознинг Ленин номли участкасида янги медицина пункти ишга туширилди. У барча замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланди. Участка аҳолисига хизмат кўрсата бошлаган медпункт Оққўрғон қишлоқ Советининг депутати Баҳри Абдуқуддусовага берилган наказ асосида қурилди. Қўштепа участкасидаги алоқа бўлими ҳам депутат Баҳодир Матановнинг ҳаракатлари туфайли ишга тушди.

Депутат Антонина Дуранова Куйбишев номли колхоз территориясида маршрутли таксилар қатновини йўлга қўйиш ва хўжаликнинг Қуёнқулоқ участкасини электрлаштириш юзасидан олинган наказларни бажарди.

П. ЭРГАШЕВ,
Оққўрғон районы.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ВАРРАКЛАР ОСМОННИ ТУТГАНДА

Варрак учириш байрами — Таиландда шу кунларда ҳам сақланиб қолган ёрқин халқ анъаналаридан биридир. Ҳар йили апрель бошларида Бангкокнинг «Санам луан» деган марказий майдонида варракларнинг махсус фестивали ўтказилади. Шу маҳалда эсувчи муқим шамоллар юпқа қоғозу енгил бамбукдан ишланган юзлаб ғаройиб варракларни осмонга кўтаради. Шер, қақнус қуш, бургут ва аждаҳо шаклидаги варраклар осмонни тутиб кетади. Ҳаттоки, варрак уриштириш ўйинлари ўтказилади, варракни усталик билан учиришлар намойиш этилади, тез учириб юбориш мусобақалари ўтказилади.

Мусобақалар ҳамма қоидаларга риоя этиб ўтказилади — ҳар хил группаларга аталган совринлар ажратилади. Варраклар тўрт категорияга бўлиниб, «гўзаллиги» учун, «тасаввур кенглиги» учун, «нечоғлик кулгили чиққанлиги» учун мукофотлар, шунингдек «энг яхши одатдаги варрак» эгаси учун тегишли мукофотлар берилади.

КЎҲНА КОЛЛЕКЦИЯ

Болгариянинг Габрово шаҳридан Николай Антонов керосин лампалар ноёб коллекциясини йиғди. Унда 200 тадан кўп экспонат бор. Фотолабораторияни ёритадиган кўҳна лампа, тиш врачи кабинетини ёритадиган мослама ва уч литр керосин кетадиган лампа энг қизиқарли экспонатлардан деб топилди.

Коллекция унинг эгаси ва округ этнография музейи ташкил қилган кўргазмада Габрово аҳолисига кўрсатилди. (ТАСС).

● Республикамиз пойтахтида москвалик таниқли адиблар иштирокида Ўрта Осиё ва Қозоғистон драматургларининг «Совет адабиёти проблемалари, кўп миллатли СССР халқлари драматургиясининг ўзаро таъсири ва бойиб бориши» мавзуида ижодий конференцияси бўлиб ўтди. Суратда: конференция қатнашчилари (чапдан ўнгга) Ў. Умарбеков (Тошкент), Н. Мирошниченко, А. Салинский (Москва), М. Бахтий (Душанбе)лар ўзаро ижодий мулоқотда.

А. Кошкин фотоси. (ЎзТАГ).

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

В. П. ЧКАЛОВ НОМЛИ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА:

слесарь, токарлар, фрезерчилар, қолипловчилар, штамповчилар, кран бошқарувчилари, қуювчилар, ўювчи-тўлдирувчилар, револьверчи-токарлар, тракторчилар, шофёрлар, иссиқ деталларни штамповкаловчилар, тобловчилар, электр монтёрлар, парчинловчи-йиғувчилар, қурувчилар, идиш йиғувчилар.

Совет Армияси сафидан запасга бўшатилганлар бирлашмага ишга киришда имтиёзлардан фойдаланадилар;

уларга 150 сўм беғараз ёрдам пули берилади;

навбатдан ташқари 6 ой давомида ҳақини тўламаслик билан ётоқхонадан жой берилади, оилали бўлганларидан кейин бир йил давомида (эр-хотин бирлашмада ишласа ва уй олиш ҳуқуқига эга бўлсалар) турар жой билан таъминланадилар;

6 ой давомида ҳар куни икки марта текин овқат берилади.

Бирлашманинг қуйидаги ўқув муассасалари бор: Беруний номидаги Тошкент политехника институтининг кечки самолётсозлик факультети, Ю. А. Гагарин номидаги Тошкент авиация техникумининг кечки бўлими, кечки ишчи-ёшлар мактаби шулар жумласидандир. Бирлашманинг спорт базаси, курорт шаҳарчалари, дам олиш уйлари, даволаш ва болалар муассасалари бор.

СПРАВКАЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНГ:

Марказий пункт — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.

Ленин район пункти — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй.

Октябрь район пункти — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.

Чилонзор район пункти — 2-квартал, 3-уй.

Фрунзе район пункти — Ш. Руставели кўчаси, 64-уй.

Ҳамза район пункти — М. Хасанова кўчаси, 3-уй.

Куйбишев район пункти — К. Маркс кўчаси, 59-уй.

Киров район пункти — Энгельс кўчаси, 48-уй.

С. Раҳимов район пункти— Қорасарой кўчаси, 270-уй.

А. Икромов район пункти — 22-квартал, 13-уй.

Сергели район пункти — 2-квартал, 69-уй.

ХАЛҚ ЖАСОРАТИ — ИЛҲОМБАХШ МАВЗУ

УРУШНИНГ қонли воқеалари кечган кунлардан тобора узоқлашганимиз сайин қаҳрамонликларга тўла хотира-эсдаликлар ҳалқимиз қалбидан янада мустаҳкамроқ ўрин олмоқда. Яқингинада Ленинграднинг қамалдан озод бўлганлиги, Москва, Сталинград, Курск жангларида эришилган ғалабаларнинг 40 йиллиги нишонланди. Эндиликда халқимиз фашизм устидан қозонилган буюк ғалабанинг 40 йиллигини кенг нишонлаш арафасида турибди. Улуғ Ватан урушида жонини фидо қилган қаҳрамонлар жасорати ёшларни коммунистик идеалларга, ватанпарварлик ва оталар ишига садоқат руҳида тарбиялашда чинакам мактаб вазифасини ўтамоқда.

Совет уруш ветеранлари комитети Тошкент секцияси билан Ўзбекистон ССР Журналистлар союзи ҳамкорлигида яқинда ўтказилган йиғилишда ана шу масалалар кўриб чиқилди ва бундан кейин қилиниши керак бўлган ишлар хусусида сўз юритилди.

Йиғилишни «Фрунзевец» публика журна тдитқоик ч газетасининг редактори, республика Журналистлар союзи правлениесининг секретари В. Сутуловский очди ва бадиий ижодда уруш мавзусининг ёритилиши хусусида тўхталди.

Йиғилишда сўзга чиққан Совет уруш ветеранлари комитети Тошкент секциясининг раиси Ф. Норхўжаев, москвалик меҳмон, авиация генерал-полковниги, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Е. Швелев, секция аъзоларидан И. Чебаш, Л. Ҳамроев, Ҳ. Саримсоқов, Н. Сучков, Т. Рустамов, Ўзбекистон ССР Рассомлар союзи уруш ветеранлари Советининг раиси, рассом В. Евенко, «Муштум» журналининг бош редактори И. Раҳим ўртоқлар эътиборга сазовор фикрлар билдирдилар.

М. КОМИЛОВ.

СПОРТ

● **ШАХМАТ. Жаҳон чемпионлигига даъвогар В. Смислов билан Р. Хюбнер ўртасидаги учрашув 7:7 ҳисобида дуранг бўлганлигини маълум қилган эдик. Низомга кўра ғолиб чек ташлаш йўли билан аниқланди. Омад В. Смисловга кулиб боқди. Эндиги унинг рақиби ё З. Рибли, ё Э Торре бўлади. Бу икки шахматчи ўртасидаги чорак финал ўйини ҳали тугагани йўқ.**

Мамлакат 50-чемпионати қатнашчилари 13-тур ўйинларини ўтказдилар. Полугаевский Петросянга ютқазди. Азмайпарашвили Псахис билан дуранг ўйнади. Қолган учрашувлар жумладан, Аъзамовнинг Геллер билан бўлган ўйини кечиктирилди. Тошкентлик шахматчи 9-турда Азмайпарашвили билан кечиктирган ўйинида ғалабага эришди ва очколарини 5 тага етказди. Жаҳон чемпиони ўн бир имкониятдан бир ўйинни кечиктириб 7 очко билан пешқадамлик қилмоқда.

● **ТЕННИС. «Динамо» стадиони кортларида теннис бўйича Ўзбекистон ССР Министрлар Совети соврини учун III халқаро турнир давом этмоқда. Стартга чиққан 70 дан зиёд қизлар ва ўсмирларнинг учдан икки қисми мусобақадан чиқиб кетиб, томошабинлар қаторидан жой олди. Республикамиз вакиллари ўртасида В. Боготирев бирмунча яхши қатнашяпти. У аввалига ГДР вакили С. Дюзелии 6:1, 6:0 ҳисобларида енгди. Спортчимиз ярим финалга чиқишга муваффақ бўлди. У финалга йўлланма олиш учун италиялик теннисчи Авогард билан учрашади.**

Қизлар ўртасида эса С. Юрченко яхши қатнашяпти. У ярим финалга чиқди.

Ғолиблар 25 апрелда аниқланади.

ҲОДИСА

ЙИРТҚИЧ БИЛАН ОЛИШУВ

Кутилмаганда янграган ўқ овози сукунатга чўмган даралар бағрини тилиб юборди. Сайхонликка бемалол тушиб келаётган бўрилардан бири бўйнини кўкка чўзганча ерга қулади. Унинг жон талвасасида аянчли «ув»лаши қоядан кўчган тош садоларига қўшилиб кетди.

Кетма-кет келаётган бўрилар қулоқларини динг қилиб, сергак тортишди. Шерикларининг қора қисматидан хабардор бўлишгач, ортга ўгирилиб юқоридаги чангалзор орасига ўзларини уришди. Бироқ чаққон овчининг ажал уруғи пуркаётган қўшотари шафқат билмасди. Кўп ўтмай қиялик бўйлаб кетган ёлғиз оёқ йўлда яна бир бўрининг жонсиз танаси қолди.

Овчи Жуманазар Йўлдошевнинг ваҳшийлар билан биринчи марта юзма-юз келиши эмас. У узоқ йиллардан буён тоғ қоровули бўлиб ишлаб келади. Шу боисдан ҳам Қурама тоғлари ён-бағридаги ҳар бир сўқмоқ ва ўнгир унга яхши таниш.

Моҳир мерган тоғ-тошлар кезиш давомида бир неча бор ваҳший ҳайвонлар билан юзма-юз келиб, уларни қўлга туширишда катта тажриба орттирган. Ўша куни Ворошилов номли совхознинг 5-бўлими бош чўпони Ҳасан Абдувалиев ёрдам сўраганда ҳам хавф-хатардан чўчимади. Йиртқичларнинг ярим тунда отардаги етти қўй ва бир буқани бўғизлаб кетгани ҳақида эшитган заҳотиёқ йўлга отланди. Даралар қўйнида улардан ўч олди.

Шу тариқа у сўнгги йил давомида хўжалик отарларига катта талофат етказиб келаётган бўрилардан олтитасини ер тишлатди. Совхоз дирекцияси Жуманазар Йўлдошевни кўрсатган жасорати учун иккита қўй билан мукофотлади, Оҳангарон район тайёрлов идораси коллективи томонидан эса пул мукофоти берилди.

Б. АҲМЕДОВ.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — «Время». 9.35 — «Космик беланчак ҳақида гипотеза». Илмий-оммабоп фильм. 9.50 — «Спортлото»нинг 17-тиражи. 10.00 — «Оталар, Сизлар учун». 10.45— О. Фельцман. «Испанча сюжетлар». 11.05 — «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 11.35 — «Ўсимликлар олами». 12.20—«Ҳар бир кун ўз қўшиғи билан келади». Телевизион музикали фильм премьераси. 12.50 — «Ғолиблар». Фронтдош дўстлар клуби. 14.20 — «Рус музейи». 14.50— «Камалак». 15.20 — Сиёсий шарҳловчи Ю. А. Летунов суҳбати. 15.50 — СССР халқ артисти Д. Шафран чалади. 16.05 — «Дунё воқеалари». 16.20— «Мўъжизасиз — мўъжизалар». 17.20 — Мультфильмлар. 18.15 — 9-студия. 19.15 — Останкино концерт студиясида ёшлар кечаси. 21.30 — «Время». 22.05 — Хоккей бўйича жаҳон чемпионати. СССР—ЧССР. 00.05— Янгиликлар.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — «Агар соғлом бўлай десанг». 9.30 — «Ҳаётбахш ўлим». Бадиий фильм. 11.25 — «Тонгги почта». 11.55 — Ҳужжатли фильм. 12.35 — «Стадион ҳамма учун». 13.05— Концерт. 13.20 — «Барҳаёт Ленин». Ҳужжатли фильм. 13.50 — «Кинотомошабин ҳамроҳи». 14.35 — «Қизлар тўс-тўполони». Спектакль. 17.00 — Халқаро обзор. 17.15 — Музикали киоск. 17.45 — Телевизион ҳужжатли фильм. 18.15 — ТУРКМАНИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 19.15 — «Инсон. Ер. Коинот». 20.30 — «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45— «Здоровье». 21.30 — «Время». 22.05 — «Антонина Брагина». Телевизион бадиий фильм.

ЎзТВ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — «Сўз кетидан сўз келар». 10.30 — «Оқ йўл зангори қушча». Бадиий фильм. 11.50 — «Шахмат мактаби». 12.20 — Концерт. 13.20 — Кинoредакция почтасидан. 14.05 — «Светофор». 15.05 — «Пойтахтимиз меҳмонлари». 17.55— Болалар учун цирк программаси. 18.30 — Мультфильм. 18.45 — «Замонавийлик проблемалари—драматургия проблемалари». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Фильм-концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Телефильм. 21.00 — «Ғуломжон Ёқубов куйлайди». 21.30 — «Время». 22.05 — «Чорвачилик — зарбдор фронт». 22.25 — К. Яшин. «Инқилоб тонги». Спектакль.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/IV да **Рўё**, 24/IV да **Қиёмат қарз**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 23, 24/IV да **Мангулик**.

ДАВЛАТ РЕСПУБЛИКА ҚЎҒИРЧОҚ ТЕАТРИДА— 23/IV да **Маугли** (15.00).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Етти ажойиб масхарабоз» — Москва цирки усталари томошалари** (23/IV да 16.00 ва 19.30 да; 24/IV да 11.00, 14.00 ва 17.00 да).

Чиноз қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинати коллективи комбинат бош инженери Р. Н. Алиевга отаси

Сеитнафе АЛИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент — П. ЛЕНИН кўчаси, 41

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат 325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354; партия турмуши — 325778; пропаганда 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт— 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 01935. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684, Б. 1585. 1 2 3 4 5 6 7 8 8 10 11 12 13 14